

ارزیابی عملکرد برنامه هفتم پیشرفت تا پایان شهریور ۱۴۰۴: فصل ۱۹- ارتقای نظام آموزشی

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۱۰۸۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ارزیابی عملکرد برنامه هفتم پیشرفت تا پایان شهریور ۱۴۰۴: فصل ۱۹- ارتقای نظام آموزشی

نوع گزارش: طرح/لایحه ، نظارتی ، راهبردی ، پیش‌نویس قانون
نام دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه آموزش و پرورش و فنی‌وحرفه‌ای)

تهیه و تدوین: محمدصادق عبداللهی

ناظر علمی: موسی بیات

اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز: حمیدرضا طریفی (معاون ستاد تعلیم و تربیت شورای عالی انقلاب فرهنگی)، حجت‌الله بنیادی (رئیس اسبق مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری وزارت آموزش و پرورش)، مسعود بهرامی (مدیرکل سابق آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران)، محمدحسین سیستانی‌زاده (اندیشکده محیا)، مهتا حافظ‌الفرقان (اندیشکده محیا)، روح‌الله عابدینی (مدیر گروه آموزش و پرورش اندیشکده ایتان)، فاطمه راغب (مدیر پژوهش‌های راهبردی دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش)

صفحه آرا: سیده فاطمه ابوطالبی

واژه‌های کلیدی:

۱. برنامه هفتم پیشرفت
۲. وزارت آموزش و پرورش
۳. نظام آموزشی

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۴/۷/۹

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۷/۲۹

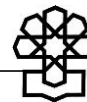
به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۲	۱. مقدمه
۳	۲. نظارت بر اهداف کمی، اسناد تدوینی و اقدامات اجرایی فصل در یک نگاه
۳	۱-۲. وضعیت عملکرد اهداف کمی سال اول
۵	۲-۲. وضعیت اسناد تدوینی
۷	۲-۳. وضعیت اجرای احکام
۸	۳. بررسی کلیات گزارش عملکرد فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت
۱۰	۴. بررسی جزئیات گزارش عملکرد فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت
۴۹	۵. وضعیت آیین‌نامه‌های مورد نیاز فصل ۱۹ برنامه هفتم پیشرفت
۵۰	۶. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۵۱	منابع و مآخذ

فهرست جداول

۳	جدول ۱. سابقه انتشار اهداف کمی فصل
۳	جدول ۲. وضعیت تحقق اهداف کمی فصل در سال اول
۴	جدول ۳. دلایل عدم تحقق اهداف کمی فصل در سال اول
۵	جدول ۴. ارزیابی کیفی اسناد تدوینی
۶	جدول ۵. نتایج امتیاز دهی ارزیابی کیفی اسناد تدوینی
۷	جدول ۶. وضعیت تحقق احکام فصل در سال اول
۸	جدول ۷. دلایل عدم تحقق کامل احکام فصل در سال اول
۱۰	جدول ۸. بررسی عملکرد احکام فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت
۴۹	جدول ۹. بررسی وضعیت آیین‌نامه‌های مورد نیاز فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت

ارزیابی عملکرد برنامه هفتم پیشرفت تا پایان شهریور ۱۴۰۴: فصل ۱۹- ارتقای نظام آموزشی

[Doi: 10.22034/report.mrc.2025.1404.33.7.21089](https://doi.org/10.22034/report.mrc.2025.1404.33.7.21089)

چکیده

با پایان سال نخست اجرای برنامه هفتم پیشرفت، وفق ماده ۱۱۸ این قانون، مجلس شورای اسلامی به بررسی عملکرد سال نخست برنامه هفتم مطابق گزارش‌های ناظران اجرایی می‌پردازد. به تناسب گزارش حاضر نیز به ارزیابی عملکرد فصل ۱۹ برنامه با عنوان «ارتقای نظام آموزشی» اختصاص دارد. گزارش ناظر اجرایی از عملکرد این فصل دارای ایرادهایی همچون اشتباهات آماری، عدم پرداخت به موانع اجرا، دقیق نبودن برش‌های سالیانه اهداف و بی‌توجهی به کیفیت انجام تکالیف است. بررسی جزئیات نشان می‌دهد که هرچند در راستای عمل به احکام فصل ۱۹ برنامه‌ریزی‌هایی انجام پذیرفته؛ اما دلایل مختلفی از جمله کمبود منابع، تعلل در تصمیم‌گیری، ضعف توان مدیریتی و کارشناسی، آرمان‌گرایانه بودن اهداف و کمبود مهلت زمانی برای اجرا، موجب شده است که سرانجام بخش عمده‌ای از تکالیف محقق نشوند و بخش محقق شده نیز عمدتاً مربوط به احکام تنظیم‌گر یا تعیین‌کننده ضابطه‌ای مشخص در حوزه بودجه یا امور مالیاتی باشد. از عوامل اصلی اجرایی نشدن بسیاری از احکام، عدم تصویب آیین‌نامه‌ها و اسناد پشتیبان لازم است که به معنای آن است که برنامه پس از یک سال هنوز به مرحله استقرار هم نرسیده است. البته بخشی از احکام عمل نشده همچنان دارای مهلت زمانی هستند و انجام نشدن آن‌ها به معنای عدم تحقق وضع مورد انتظار در سال نخست است. از سویی به نظر اهداف سال نخست به‌گونه‌ای با میزان عملکرد دولت هماهنگ شده است که عمده تکالیف «انجام شده» تلقی شوند؛ این مسئله شاید در گزارش سال نخست خوشایند باشد؛ اما در عمل موجب انباشت تکالیف محقق نشده در پایان برنامه خواهد شد.

خلاصه مدیریتی

شرح / بیان مسئله

براساس ماده ۱۱۸ قانون برنامه هفتم پیشرفت جهت تأمین حسن اجرای قانون شورای عالی راهبری برنامه مکلف است در شهریورماه هر سال گزارش عملکرد اجرای قانون را به مجلس تقدیم کند. کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی سپس مکلف‌اند ظرف بیست روز گزارش خود را به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات ارائه نمایند. در راستای تکلیف فوق و به جهت ارائه نظر مشورتی به نمایندگان مجلس شورای اسلامی گزارش حاضر به بررسی گزارش فصل

۱۹ قانون برنامه هفتم که به «ارتقای نظام آموزشی» اختصاص دارد، در دو بخش کلیات و جزئیات پرداخته است.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

بررسی گزارش ناظر اجرایی نشان می‌دهد که این گزارش در کلیات دچار ایراداتی است که نمی‌تواند گویای میزان دقیق عملکرد فصل ۱۹ قانون برنامه باشد. عناوین اصلی این ایرادات که در متن گزارش به شکلی تفصیلی بدان پرداخته شده عبارت است از:

۱. اشتباهات آماری در ثبت سال نخست اجرای برنامه،
۲. عدم پرداخت به ابهامات قانون،
۳. عدم پرداخت جزئی به موانع اجرای احکام،
۴. عدم تقسیم‌بندی زمانی منطقی اهداف پنج‌ساله،
۵. عدم توجه به کیفیت انجام تکالیف برنامه هفتم،
۶. عدم گزارش عملکرد برخی از احکام.

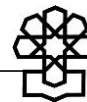
بررسی جزئی میزان عمل به تکالیف برنامه نیز نشان می‌دهد که مهم‌ترین مرحله استقرار و اجرای برنامه هفتم یعنی تصویب آیین‌نامه‌ها و سایر اسناد پشتیبان لازم همچنان به سرانجام نرسیده به‌نوعی که از ۱۶ آیین‌نامه/ شیوه‌نامه/ سند/ دستورالعمل لازم تنها ۲ مورد به مرحله ابلاغ رسیده است. داده‌ها و آمارهای رسمی نیز نشان می‌دهد که بسیاری از تکالیف کمی برنامه هفتم پیشرفت نیز محقق نشده است. عمده بندهای اجرا شده نیز مربوط به تکالیف تنظیم‌گر یا تعیین‌کننده تکلیفی مشخص در حوزه بودجه یا امور مالیاتی هستند.

پیشنهاد راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

با توجه به وضعیت گزارش شده، پیشنهاد می‌شود مجلس شورای اسلامی با استفاده از ابزارهای نظارتی، مهلتی کوتاه برای تدوین و تصویب آیین‌نامه‌ها/ شیوه‌نامه‌ها/ سندها/ دستورالعمل‌های لازم برنامه هفتم تعیین نماید و سپس ضمن رسیدگی جزء به جزء احکام برنامه در جلسات کمیته‌ها و کمیسیون‌های تخصصی، دستگاه‌های اجرایی را در پیشبرد اهداف و رفع موانع احتمالی در حوزه‌های تقنینی و برنامه‌ریزی‌های بین‌دستگاهی یاری رساند. به‌ویژه با توجه به در پیش بودن موعد تصویب قانون بودجه ۱۴۰۵ باید از هم‌اکنون سازمان برنامه و بودجه با تعیین اولویت‌ها به تنظیم منابع مالی مورد نیاز اقدام نماید.

۱. مقدمه

سنجش میزان اجرای برنامه‌های توسعه در کشور به‌خصوص پس از محرز شدن درصد پایین اجرای برنامه‌ها در سال پایانی برنامه، همواره یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های قانونگذار بوده است. از این‌رو در ماده ۱۱۸ قانون برنامه هفتم پیشرفت سازوکاری جهت تأمین حسن اجرای قانون پیش‌بینی شد؛ مطابق این سازوکار شورای عالی راهبری برنامه مکلف است در شهریورماه هر سال گزارش عملکرد اجرای قانون را مشتمل بر عملکرد سال گذشته و برنامه سال آینده و سند

پشتیبان بودجه و تأمین مالی این قانون به تفکیک دستگاه‌های اجرایی و فصول برنامه به صورت کمی و مقایسه‌ای و پیشرفت سنج‌های عملکردی جداول این قانون به مجلس تقدیم کند. گزارش مذکور پس از اعلام وصول بلافاصله مطابق با ترتیبات مندرج در ماده (۱۴۱) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی برای بررسی به کمیسیون یا کمیسیون‌های ذی‌ربط و معاونت نظارت مجلس ارجاع می‌شود. کمیسیون‌های اصلی مکلفند پس از دریافت گزارش نسبت به بررسی آن اقدام و ظرف بیست روز گزارش خود را به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات ارائه نمایند. کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات و معاونت نظارت مجلس مکلفند قبل از بررسی لایحه بودجه سال آینده در صحن علنی در مورد عملکرد دولت به تفکیک دستگاه‌های مسئول، گزارش ارائه نمایند. در راستای تکلیف فوق و به جهت ارائه نظر مشورتی به نمایندگان مجلس شورای اسلامی گزارش حاضر به بررسی گزارش فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم در دو بخش کلیات و جزئیات (بندبند) می‌پردازد.

۲. نظارت بر اهداف کمی، اسناد تدوینی و اقدامات اجرایی فصل در یک نگاه

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در راستای نظارت بر عملکرد برنامه هفتم پیشرفت، احکام آن قانون را در سه دسته اهداف کمی، اسناد تدوینی و اقدامات اجرایی مورد ارزیابی قرار داده است که تصویر کلی نتایج ارزیابی فصل ارتقای نظام آموزشی قانون در قالب جداول و نمودارهای ذیل ارائه می‌شود.

۱-۲. وضعیت عملکرد اهداف کمی سال اول

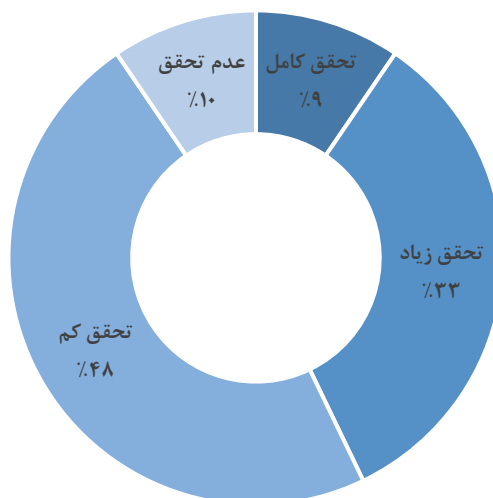
جدول ۱. سابقه انتشار اهداف کمی فصل

فصل	دارد	ندارد
فصل ۱۹- ارتقای نظام آموزشی	۱۶	۵

جدول ۲. وضعیت تحقق اهداف کمی فصل در سال اول

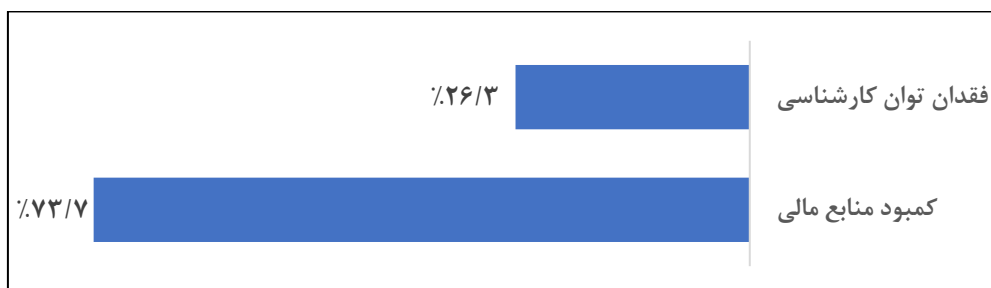
تحقق کامل	تحقق زیاد	تحقق کم	عدم تحقق
۲	۷	۱۰	۲

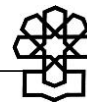
ارزیابی میزان تحقق اهداف کمی فصل در سال اول

جدول ۳. دلایل عدم تحقق اهداف کمی فصل در سال اول

تداخل با سایر اهداف	زمان بندی نامناسب	فقدان توان کارشناسی	کمبود منابع مالی
۰	۰	۵	۱۴
۰٪	۰٪	۲۶٪	۷۴٪

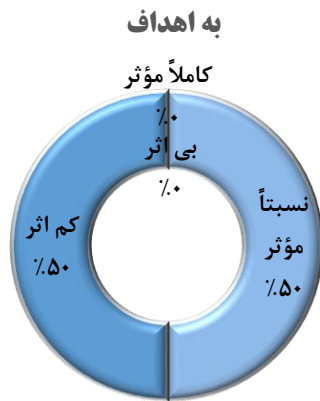

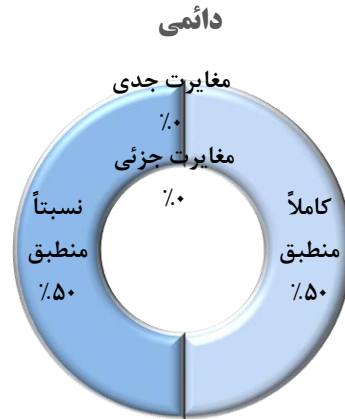
جدول ۴. ارزیابی کیفی اسناد تدوینی

انطباق با قانون برنامه هفتم و سایر قوانین دائمی	
۱	کاملاً منطبق
۱	نسبتاً منطبق
۰	مغایرت جزئی
۰	مغایرت جدی
کارایی اقدامات پیش‌بینی شده برای نیل به اهداف	
۰	کاملاً مؤثر
۱	نسبتاً مؤثر
۱	کم‌اثر
۰	بی‌اثر
تقسیم کار نهادی مناسب بین دستگاه‌های اجرایی	
۱	شفاف
۰	تا حدی شفاف
۰	نامتوازن
۱	ناهماهنگ
تعویق در اتخاذ تصمیمات (احاله به آینده)	
۰	بدون تعویق
۱	تعویق جزئی
۰	تعویق مهم
۱	تعویق گسترده

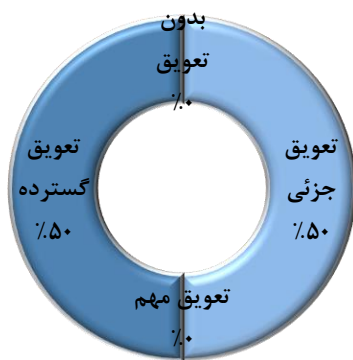
کارایی اقدامات پیش‌بینی‌شده برای نیل

انطباق با قانون برنامه هفتم و سایر قوانین

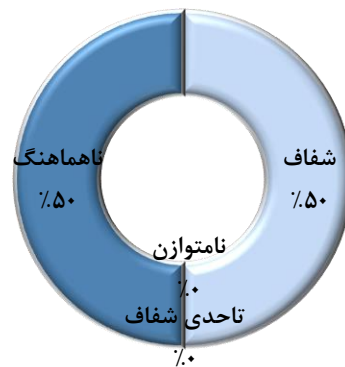

تعویق در اتخاذ تصمیمات (احاله به آینده)

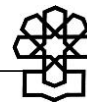
تقسیم کار نهادی مناسب بین دستگاه‌های

اجرایی

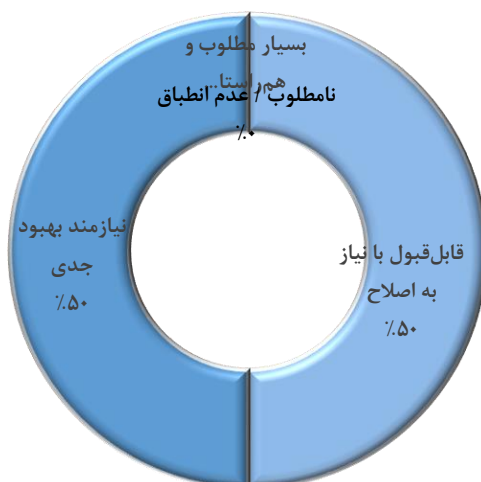

جدول ۵. نتایج امتیاز دهی ارزیابی کیفی اسناد تدوینی

۰	بسیار مطلوب و هم‌راستا	امتیازبندی اسناد تدوینی
۱	قابل قبول با نیاز به اصلاح	
۱	نیازمند بهبود جدی	
۰	نامطلوب / عدم انطباق	

امتیاز بندی اسناد تدوینی

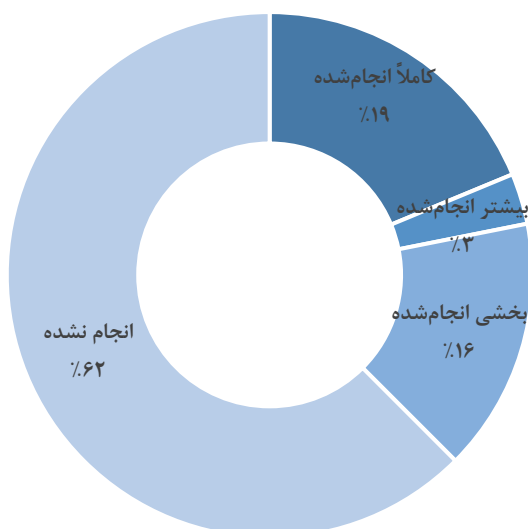

۲-۳. وضعیت اجرای احکام

جدول ۶. وضعیت تحقق احکام فصل در سال اول

انجام نشده	بخشی انجام شده	بیشتر انجام شده	کاملاً انجام شده
۲۰	۵	۱	۶
٪۶۲/۵۰	٪۱۵/۶۳	٪۳/۱۳	٪۱۸/۷۵

وضعیت تحقق احکام فصل در سال اول

جدول ۷. دلایل عدم تحقق کامل احکام فصل در سال اول

درصد	تعداد	دلایل عدم تحقق کامل
۴۰.۰	۱۲	عدم پیش‌بینی منابع مالی در بودجه
۴۰.۰	۱۲	کمبود اراده یا توان مدیریتی
۳.۳	۱	نیازمند آیین‌نامه یا سایر مقررات
۳.۳	۱	وابسته به سایر احکام برنامه
۱۰.۰	۳	زمان‌بندی آن نرسیده
۰.۰	۰	اجرای نامناسب
۳.۳	۱	سایر موارد

۳. بررسی کلیات گزارش عملکرد فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت

گزارش عملکرد فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم هرچند از نظر شکلی دارای نقاط قوتی همچون تقسیم‌بندی سالیانه اهداف در طول سال‌های اجرای برنامه هفتم پیشرفت و ارزیابی از دلایل عدم اجراست اما در کلیات چه از حیث شکلی و چه از حیث محتوایی دارای نکاتی است که نمی‌توان گویای میزان دقیق عملکرد فصل ۱۹ قانون برنامه باشد. از جمله این ایرادات کلی می‌توان به موارد ذیل اشاره داشت:

۱. اشتباهات آماری در ثبت سال نخست اجرای برنامه

در موارد متعددی آن‌گونه که در بخش بررسی جزئیات ذکر خواهد شد، آمار سال پایه برنامه (یعنی سال ۱۴۰۲) دارای اشتباهاتی است که موجب می‌شود میزان حرکت دستگاه به سمت اجرای برنامه و ثبت داده‌های پایان سال نخست، دچار ابهام و خطا شود.

۲. عدم پرداخت به ابهامات قانون

در برخی از شاخص‌ها و تکالیف تعیین شده در برنامه هفتم پیشرفت ابهاماتی در متن قانون وجود دارد که عملاً نه تنها سنجش میزان اهداف را دچار خطا می‌کند؛ بلکه موجب ابهام مجری در میدان عمل خواهد شد. برخی از عناوین قانون نیز تفسیربردار هستند و کوچک‌ترین اقدامات دولت را می‌توان در ذیل آنان جا داد که برای اجرای دقیق برنامه هفتم بایستی این موارد یا توسط قانونگذار تدقیق یا در آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی که به تصویب نهادهای ذی‌ربط می‌رسد شفاف شوند. درحالی‌که به این قبیل موارد در گزارش اجرایی اشاره نشده است و بی‌هیچ تفاوتی برای همه شاخص‌ها و تکالیف اشاره شده، عملکرد ارائه شده است.

۳. عدم پرداخت جزئی به موانع اجرای احکام

در متن گزارش ناظر اجرایی به مواردی تحت عنوان دلایل عدم تحقق پرداخته شده است که نکته‌ای سنجیده و بجاست؛ اما این موانع تنها با عباراتی تکراری و بدون پرداخت به جزئیات صرفاً در حد عباراتی همچون «عدم پیش‌بینی بار مالی»، «محدودیت زمانی برای تحقق اهداف»، «اعتبار ناکافی»، «عدم تصویب آیین‌نامه‌ها و سایر اسناد لازم‌التصویب»

و «عدم وجود زیرساخت» خلاصه شده است. با توجه به آنکه بخشی جدی از برنامه هفتم پیشرفت به دلیل همین دست موانع عملاً تا پایان سال پنجم نیز قابل تحقق نمی‌باشد، بهتر آن بود که جزئیات بیشتری از موانع اجرای احکام در گزارش ذکر شود. به‌عنوان مثال آنگاه که از «عدم تصویب آیین‌نامه‌ها و سایر اسناد لازم‌التصویب» صحبت می‌شود بهتر آن بود که از چرایی عدم تصویب این آیین‌نامه نیز گزارشی ارائه گردد تا دلایل آن مشخص شود و قابل پیگیری از سوی مجلس شورای اسلامی باشد. به‌خصوص آن که در مواردی قید شده «به‌رغم تصویب در هیئت دولت از مسیر دیگری تصویب و ابلاغ شده است» که عباراتی کاملاً نامفهوم و خلاف رویه‌های قانونگذاری و سیاستگذاری کشور است و نیاز به شفافیت دارد.

۴. عدم تقسیم‌بندی زمانی منطقی اهداف پنج‌ساله

به نظر می‌رسد برخی برش‌های سالیانه ذکر شده در متن گزارش از منطق دقیقی پشتیبانی نمی‌کند و بسیاری از اهداف سال اول بیش از آن که محصول یک تقسیم منطقی باشند، پس از حاصل شدن عملکرد سال اول به‌عنوان هدف مشخص شده‌اند و از این‌رو عمده وضعیت اقدامات، «انجام شده» گزارش شده است. این مسئله شاید در گزارش عملکرد سال نخست خوشایند باشد؛ اما در عمل موجب انباشت تکالیف محقق نشده در سال آخر برنامه خواهد شد.

۵. عدم توجه به کیفیت انجام تکالیف برنامه هفتم

در موارد متعددی که ناظر اجرایی انجام حکم یا تدوین و تصویب سند تعیین شده در متن حکم برنامه هفتم را انجام شده گزارش کرده است، رجوع به متن سند تصویب شده یا جزئیات اقدام انجام شده نشان می‌دهد آن سند یا اقدام به‌نوعی صرفاً برای رفع تکلیف برنامه صورت پذیرفته است و عملاً نمی‌تواند خواست برنامه را محقق سازد. این مسئله را می‌توان تبعات سنجش کمی برنامه و عدم توجه به کیفیت‌سنجی اقدامات دانست. از این‌رو پیشنهاد می‌شود در سال‌های آتی سنجش کیفیت اقدامات انجام شده نیز مورد توجه ناظران قرار گیرد.

۶. عدم گزارش عملکرد برخی از احکام

در متن گزارش ناظر اجرایی، گزارش عملکرد برخی از مواد مغفول است. با توجه به درهم‌ریختگی مواد و عدم رعایت ترتیب شماره مواد، این موارد در نگاه اول دیده نمی‌شود؛ اما بررسی جزئیات موارد مغفول را عیان می‌سازد.

۴. بررسی جزئیات گزارش عملکرد فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت

براساس گزارش دریافتی از عملکرد دولت در خصوص احکام فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت در سال نخست اجرای برنامه، نتیجه بررسی احکام به شرح ذیل است:

جدول ۸. بررسی عملکرد احکام فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت

توضیحات	وضعیت اقدام	گزارش ناظر اجرایی [۲]				قانون [۱]		ردیف	
		دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون		متن
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
<p>به‌رغم گزارش ناظر اجرایی براساس اطلاعات رسمی پایگاه اطلاع‌رسانی دانشگاه فرهنگیان^۱ (تعداد دانشجویان ۹۴۵۹۴ نفر و تعداد اعضای هیئت‌علمی ۱۲۲۰ نفر) این شاخص در ابتدای سال ۱۴۰۴ حدود ۷۵ است و به استاندارد لازم نرسیده است. مهم‌تر آن که با توجه به بازنشستگی حدود ۴۰۰ نفر از اعضای هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان در سال ۱۴۰۴ که بازنشستگی نیمی از این افراد در شهریورماه قطعی شده است، نسبت دانشجوی به عضو هیئت‌علمی به ۱۱۵ نیز افزایش خواهد یافت. در نتیجه دانشگاه فرهنگیان در این شاخص نه‌تنها پیشرفت نداشته، بلکه تنزل هم داشته است.</p> <p>تعیین هدف کمی ۷۲ تا پایان سال اول و تقسیم‌بندی اهداف سال‌های آتی نیز در گزارش ناظر اجرایی اساساً بی‌منطق است؛ چرا باید در سال نخست از ۸۸ به ۷۲</p>	انجام نشده است.	--	۱۰۰	۷۲	۷۲	۸۸	۳۰ نفر	نسبت دانشجومعلم به هیئت‌علمی تمام‌وقت (حضوری) دانشگاه فرهنگیان	ماده ۸۷

اظهاری نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
رسید و در سال دوم از ۷۲ به ۵۴ و در سال سوم از ۵۴ به ۴۴!									
از سویی هرچند در گزارش ناظر اجرایی این حکم محقق گزارش شده اما در «گزارش احکام و اهداف کمی غیرقابل اجرا» درخواست اصلاح هدف این حکم به ۶۰ نفر داده شده است.									
براساس گزارش اعلامی ناظر اجرایی و همچنین اطلاعات دریافتی از دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، این شاخص به صورت میانگین در دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی پایین تر از حد استاندارد است. اما نکته مهم اینجاست که این وضعیت به صورت همگن در گروه‌های آموزشی وجود ندارد؛ بلکه در برخی از رشته‌های آموزشی این شاخص به شدت وضعیت بحرانی دارد به گونه‌ای که هیچ‌گونه عضو هیئت‌علمی وجود ندارد و در برخی دیگر از رشته‌ها پایین تر از استاندارد است.	انجام شده است.	--	۱۰۰	۲۷	۲۷	۲۷	۳۰ نفر	نسبت دانشجو معلم به هیئت‌علمی تمام وقت (حضور) دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی	ماده ۸۷
با توجه به این که مطابق مصوبات هیئت عالی جذب شورای عالی انقلاب فرهنگی، جذب هیئت‌علمی در دانشگاه‌ها صرفاً با مرتبه استادیار انجام می‌شود، لذا تحقق این هدف ارتباطی به عملکرد دانشگاه ندارد و با بازنشسته شدن مربیانی که از قبل استخدام شده‌اند این هدف محقق خواهد شد.	انجام شده است.	--	۱۰۰	۷۵.۵	۷۵.۵	۶۵.۸	۸۰ درصد	نسبت هیئت‌علمی تمام وقت استادیار و بالاتر به کل اعضای هیئت‌علمی در دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی	ماده ۸۷

اطه‌هارنظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
آمار سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس نشان می‌دهد که سرانه فضای آموزشی، پرورشی و ورزشی از ۵/۲۸ مترمربع در آذرماه ۱۴۰۲ به ۵.۴۴ مترمربع در آذرماه ۱۴۰۳ افزایش داشته است که عمده این آمار مربوط به پیش از لازم‌الاجرا شدن برنامه هفتم است. در واقع با توجه به آنکه آمار سرانه فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی در آذرماه هر سال اندازه‌گیری می‌شود، سنجش عملکرد سال نخست برنامه در واقع نیاز به مقایسه آمار آذرماه ۱۴۰۳ با آمار آذرماه ۱۴۰۴ دارد. نکته قابل توجه دیگر آن که تعریف ارائه شده از این شاخص در سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور دربرگیرنده تمامی فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی (اعم از قابل استفاده و غیرقابل استفاده) است که با شاخص تعیین شده در برنامه هفتم متفاوت است. از سوی دیگر باید در سنجش این حکم توجه داشت که علاوه بر تمرکز دولت بر ساخت مدارس و نهضت مدرسه‌سازی، کاهش جمعیت دانش‌آموزی در سال‌های آتی و همچنین رشد مدارس غیردولتی و کاهش دانش‌آموزان مدارس دولتی نیز خودبه‌خود موجب افزایش شاخص در سال‌های آتی خواهد شد.	غیرقابل سنجش	--	۱۰۰	۵.۴۴	۵.۴۴	۵.۲۸	۶.۱ مترمربع	سرانه فضای آموزشی و پرورشی مدارس	ماده ۸۷

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهارنظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			میزان پیشرفت	درصد پیشرفت				
								در «گزارش احکام و اهداف کمی غیرقابل اجرا» نیز پیشنهاد شده است هدف کمی این شاخص به دلیل بار مالی بالا به ۵.۷ مترمربع کاهش یابد.
ماده ۸۷	سرانه فضای ورزشی درون مدرسه‌ای	۱ مترمربع	۰.۵۳	۱۰۰	۰.۵۳	۰.۴۱	انجام نشده است.	مطابق گزارش رسمی مرکز آمار، سرانه فضای ورزشی در سال ۱۴۰۲ حدود ۰/۳۸ متر مربع بوده که مطابق گزارش دریافتی از سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس این عدد در آذرماه ۱۴۰۳ به ۰.۴۱ مترمربع رسیده است. معاون تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش نیز در اردیبهشت ۱۴۰۴ سرانه فضای ورزشی را ۰/۴۴ متر مربع اعلام کرده‌اند؛ ^۱ لذا هدف کمی پایان سال اول برنامه هفتم محقق نشده است.
ماده ۸۷	نسبت دانش‌آموز به مربی امور پرورشی (میانگین کشوری)	۱۵۰ نفر	۲۷۸	۱۰۰	۲۷۸	۳۳۶	انجام نشده است.	براساس اطلاعاتی دریافتی از وزارت آموزش و پرورش تا پایان سال ۱۴۰۳ نسبت دانش‌آموز به مربی امور پرورشی ۳۳۶ است که به معنای عدم تحقق هدف کمی سال نخست برنامه هفتم است. همچنین مطابق اعلام معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش در آبان‌ماه ۱۴۰۳ در دوره ابتدایی به‌ازای هر ۵۹۷ دانش‌آموز، در دوره متوسطه اول ۵۲۰ دانش‌آموز و در متوسطه دوم به‌ازای هر ۴۸۸ دانش‌آموز یک معاون پرورشی داریم. ^۲

1. isna.ir/xdTm۵F

2. https://farsnews.ir/Educationreporter/۱۷۳۰۸۸۶۳۵۰۴۵۱۲۳۴۳۰۹

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		دلایل عدم تحقق	وضعیت اقدام
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
توضیحات								
ماده ۸۷	مدارس بدون مربی پرورشی با جمعیت بیشتر از (۷۵) دانش‌آموز	۰ تعداد	۱۳۱۸	۱۳۱۸	۱۰۰	۱۳۱۸	عدم ارسال اسناد انجام تکلیف	انجام نشده است.
ماده ۸۷	نسبت دانش‌آموزان به معلم تربیت‌بدنی	۲۸۰ نفر	۰	۴۱۶	۱۰۰	۴۱۶	--	انجام نشده است.

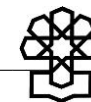
اظهارنظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف	
		وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون		متن
				درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
اولین گام برای اجرای این تکلیف طراحی و تدوین دستورالعمل‌ها و ضوابط مربوط است. با گذشت یک سال از اجرای برنامه دستورالعمل و ضوابط مربوط ابلاغ نشده است.		انجام نشده است.	از سال دوم برنامه آغاز خواهد شد.	۵۰ درصد	کلاس‌های هوشمند و فناوری پایه (با اولویت مناطق محروم)	ماده ۸۷
اساساً مفهوم «مشارکت» دارای ابهام است و منظور قانونگذار را به روشنی نشان نمی‌دهد. اما با این وجود مجموع پیش‌بینی دولت در طول سال‌های انجام برنامه ۱۰ میلیون دانش‌آموز است. درحالی‌که جمعیت دانش‌آموزی بیش از ۱۶ میلیون نفر است. از طرفی این عملکرد به معنای محرومیت حدود ۸۰ درصد دانش‌آموزان از برنامه‌هاست که نشان‌دهنده نقص در اجرای برنامه است.		انجام نشده است.	--	۱۰۰	۲.۲۰۰.۰۰۰	۲.۲۰۰.۰۰۰	۴.۵۰۰.۰۰	کلیه نفرات	میزان مشارکت سالانه دانش‌آموزان در برنامه‌های علمی، فرهنگی، هنری و ورزشی	ماده ۸۷
حمایت مدارس باکیفیت از دیگر مدارس نیازمند تدوین ضوابط و مقررات است که با گذشت یک سال از اجرای برنامه انجام نشده است. چرا که متن شاخص دچار ابهام است و اساساً چنین شاخصی در آموزش و پرورش تعریف نشده است. با این وجود در پیش‌بینی آماده است که از سال دوم برنامه انجام شود؛ در برآورد سال‌های بعد نیز		انجام نشده است.	اعتبار ناکافی یا عدم پیش‌بینی اعتبار در بودجه سنواتی	۱۰ درصد	ایجاد بستر مناسب مجازی برای پشتیبانی از مدارس محروم و کمتر برخوردار توسط مدارس باکیفیت	ماده ۸۷

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت				
								مجموعاً ۱۰ بستر پیش‌بینی شده است که مقصود از این ۱۰ بستر ناواضح است!
ماده ۸۷	بازطراحی، تولید و غنی‌سازی بسته‌های تربیت یادگیری مبتنی بر اسناد تحولی و اجرای آن	۵۰ درصد	۸ درصد	۸ درصد	۰	۱۰۰	انجام نشده است.	بازنگری بسته‌های آموزشی باید به‌صورت فرایندی پویا طراحی و بازنگری شود؛ بنابراین گام اول برای تحقق این هدف تدوین دستورالعمل و آیین‌نامه لازم برای بازنگری بسته‌های یادگیری است که با سپری شدن یک سال اقدامی در این راستا انجام نشده است. نحوه تقسیم انجام هدف در سال‌های برنامه که به‌صورت ۸، ۹، ۱۱.۸، ۱۱.۲ و ۱۰ تعیین شده نیز از منطبق مشخصی پیروی نمی‌کند.
ماده ۸۷	میزان معلمان و مدیرانی که مسیر رشد معلمی را طی کرده و گواهی صلاحیت حرفه معلمی را کسب می‌کنند.	۶۰ درصد	موکول به سال دوم	۰	۰	۰	انجام نشده است.	مسیر رشد معلمی هم‌زمان با رتبه‌بندی آغاز شده است؛ لذا موکول کردن اجرای آن به سال دوم برنامه غیرقابل قبول است. از سوی دیگر لازم به توجه است که موانعی فراتر از وزارت آموزش و پرورش سد راه اجرای این حکم است. از جمله این موارد می‌توان به کمبود شدید معلم، کاهش اقبال نخبگان به شغل معلمی به دلیل بی‌عدالتی بین دستگاه‌ها در پرداخت حقوق و دستمزد، برگزاری دیرهنگام آزمون‌های استخدامی وزارت آموزش و پرورش و... اشاره کرد.

اظهارنظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
مجری تلاش داشته است در سال نخست کلاس‌های بالای ۳۹ نفر را به صفر رساند و به ترتیب در سال‌های بعد نیز به ترتیب کلاس‌های بالای ۳۸، ۳۷، ۳۶ و ۳۵ را صفر کند تا به استاندارد تعیین شده برسد. اما بررسی‌های میدانی و آمار اعلام ثبت شده وزارت آموزش و پرورش نشان می‌دهد در بسیاری از مناطق به رغم گزارش اعلام شده در سال نخست این اتفاق نیفتاده است و همچنان کلاس‌های بالای ۴۰ نفر موجود است. لذا گزارش داده شده صحیح نیست. لازم به توجه است که تحقق نهایی این مهم نیازمند تأمین مالی، استخدام معلم و همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی است.	انجام نشده است.	--	۱۰۰	۳۹	۳۹	۴۰	۰ تعداد	کلاس‌های با تراکم بالای ۳۵ دانش‌آموز در دوره ابتدایی و متوسطه اول	ماده ۸۷
به دلیل معلوم نبودن نوع مهارت‌ها و گواهینامه معتبر مربوطه و فقدان گزارش اجرایی امکان ارزیابی دقیق وجود ندارد. لازمه تحقق این هدف طراحی و تدوین فرایندها و ضوابط کسب مهارت و صدور گواهینامه است که در سامانه شفافیت و دیگر مصوبات دستگاه، دستورالعمل مربوط به تحقق این هدف منتشر نشده است؛ بنابراین تحقق این هدف بدون تدوین دستورالعمل و ضوابط لازم نامفهوم است.	انجام نشده است.	۰	۰	۰	۱.۲۰۰.۰۰۰	۰	۶ میلیون نفر	تعداد دانش‌آموزان دارای یک مهارت شغلی، هنری و ورزشی که موفق به کسب گواهینامه معتبر آموزش و پرورش می‌شوند.	ماده ۸۷

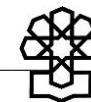
ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		وضعیت اقدام	توضیحات
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
ماده ۸۷	پوشش آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در دوره متوسطه دوم	۵۰ درصد	۳۹.۷۷	۴۲.۴	۴۲.۴	۱۰۰	انجام شده است.	معاون آموزش متوسطه وزارت در اسفندماه ۱۴۰۳ درصد دانش‌آموزان هنرستان‌ها را ۴۳.۱۱ اعلام کرده ^۱ که با عدد ذکر شده در گزارش مغایر است اما در هر حال می‌توان روند رو به رشد این شاخص را نشان تحقق هدف برنامه هفتم پیشرفت در سال نخست برنامه دانست.
ماده ۸۷	آزمون‌های ملی جامع پایش کیفیت در پایان دوره‌های تحصیلی	۴ تعداد	۰	۱	۱	۱۰۰	انجام نشده است.	در طول اجرای برنامه به سالی یک آزمون تقسیم شده است. در حالی که آزمون‌های ملی جامع پایش کیفیت هنوز در وزارت آموزش و پرورش طراحی و اجرا نشده‌اند. این آزمون‌ها باید در پایان تمام دوره‌های تحصیلی اجرا شوند که تاکنون چنین آزمون‌هایی طراحی و اجرا نشده‌اند. برگزاری آزمون‌های ملی جامع پایش کیفیت هم مانند بسیاری از برنامه‌های دیگر نیازمند تدوین و تصویب آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط است. با سپری شدن یک سال از برنامه آیین‌نامه و ضوابط لازم ابلاغ نشده است و ادعای برگزاری یک آزمون نامفهوم و نادرست است.
ماده ۸۷	فراهم کردن امکانات پوشش تحصیلی دانش‌آموزان	۱۰۰ درصد	۹۱.۸۵	۹۱.۸۶	۹۱.۸۶	۱۰۰	انجام نشده است.	مطابق گزارش مرکز آمار ایران پوشش تحصیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ حدود ۹۲/۸ درصد است در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ نیز طبق داده‌های اخذ شده از آموزش و پرورش نرخ پوشش واقعی کل ۹۴.۲۸ درصد و در دوره ابتدایی ۹۷.۹ درصد، در دوره اول متوسطه ۹۱.۰۶ درصد

اظهاری نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]				قانون [۱]		ردیف		
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون		متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت						
و در دوره دوم متوسطه ۸۰.۵۲ درصد بوده است. در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ نرخ پوشش واقعی دوره‌های تحصیلی مجموعاً ۹۳.۷۹ درصد و در ابتدایی ۹۷.۳۴، متوسطه اول ۹۰.۹۵ و متوسطه دوم ۷۹.۸۱ درصد است. بنابراین داده‌های گزارش شده از سوی ناظر اشتباه است. ضمن آنکه در صورتی داده‌های ناظر را پیش‌فرض قرار دهیم چرا رشد پوشش از ۹۱.۸۵ درصد در سال ۱۴۰۲ در پایان سال نخست برنامه هفتم تنها ۹۱.۸۶ درصد قرار داده شود؟!؟										
براساس گزارش ناظر اجرایی معدل دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم به‌جای رشد نیم نمره‌ای و رسیدن به عدد ۱۲.۵ در پایان سال اول اجرای برنامه به ۱۱ رسیده که به معنای رشد منفی است. در حالی که ناظر پیشرفت ۸۸ درصدی را گزارش کرده که در واقع خطای محاسباتی و به دلیل در نظر گرفتن منطق اشتباه برای محاسبه میزان تحقق هدف این حکم بوده است (به‌جای میزان رشد نمرات از سال پایه مورد نظر نسبت معدل کسب شده از کل معدل هدف را در نظر گرفته است که این امر در محاسبه تحقق این حکم اشتباه است).		انجام نشده است.	برآورد غیرواقعی نتیجه‌های عملکردی اهداف کمی	۸۸	۱۱	۱۲.۵	۱۲	۲/۵ نمره	افزایش معدل دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم	ماده ۸۷

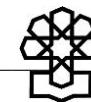
اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
طبق این حکم تمام حدود ۱۶ میلیون دانش‌آموز کشور بایستی حداقل در یک اردو در هر سال تحصیلی شرکت کنند. با این حال طبق گزارش ناظر اجرایی حدود ۳ میلیون دانش‌آموز در این اردوها شرکت کرده‌اند که سهم کمتر از ۲۰ درصدی دانش‌آموزان را شامل می‌شود و از میزان عملکرد در سال پایه برنامه نیز عقب‌تر رفته است. هدف‌گذاری ذکر شده نیز آنطور که ناظر بیان داشته آرمانی نمی‌باشد و با توجه به اذعان مدیران مدرسه این حکم با راحتی قابل اجرا می‌باشد.	انجام نشده است.	با توجه به هدف گذاری آرمانی، ۲۰ درصد هدف‌گذاری سال اول بوده است.	۲۰	۳.۰۰۰.۰۰۰	۱۵.۰۰۰.۰۰۰	۱۲.۰۰۰.۰۰۰	۱۰۰ درصد	حضور دانش‌آموزان حداقل یک‌مرتبه در سال تحصیلی در اردوهای علمی فرهنگی	ماده ۸۷
مطابق اعلام رئیس سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور در سال ۱۴۰۲ حدود ۱۸ درصد مدارس کشور نیازمند بازسازی یا مقاوم‌سازی بوده‌اند. ^۱ در سال ۱۴۰۳ معاون فنی و نظارت سازمان نوسازی مدارس کشور این شاخص را ۱۹ درصد بیان کرده است که ۱۳ درصد آن نیازمند مقاوم‌سازی و ۶ درصد نیازمند بازسازی است. ^۲ بدین صورت می‌توان بیان داشت که در پایان سال نخست برنامه هفتم، پیشرفتی در تحقق این شاخص رخ نداده است و کماکان وضعیت مشابه سال ۱۴۰۲ است. اصلی‌ترین دلیل این مسئله را می‌توان عدم تأمین مالی	انجام نشده است.	--	۱۰۰	۱۰	۱۰	۱۹	۸۰ درصد	مقاوم‌سازی و بازسازی کلاس‌های فرسوده و فاقد معیار لازم	ماده ۸۷

1. <https://ofoghtv.ir/news/۴۱۱۷۳۶>2. isna.ir/xdS۹۵Y

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			میزان پیشرفت	درصد پیشرفت				
								در بودجه‌های سنواتی و نیاز کشور به ساخت مدارس دانست.
ماده ۸۷	معیارسازی (استانداردسازی) سامانه‌های گرمایش و سرمایش مدارس	۱۰۰ درصد	۰	۰	۶۱.۶	۵۲	انجام نشده است.	<p>مطابق گزارش رسمی مرکز آمار در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ ۶۵ درصد کلاس‌های درس دارای سامانه سرمایش و گرمایش استاندارد هستند، لذا ذکر ۶۱/۶ به عنوان عملکرد دستگاه در سال ۱۴۰۳ و همچنین ۵۲ درصد در سال پایه نادرست است.</p> <p>لذا می‌توان اذعان داشت با توجه به گزارش عملکرد ارائه شده (۶۱.۶ درصد) که کمتر از وضعیت ۶۵ درصدی گزارش شده در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۲ است، در راستای تکلیف برنامه هفتم، نه تنها پیشرفتی حاصل نشده؛ بلکه پسرفت نیز وجود داشته است و دستگاه وضعیت موجود را به‌عنوان گزارش عملکرد ارائه داده است.</p>
ماده ۸۸- به منظور ارتقای کیفیت نیروی انسانی آموزش و پرورش به‌عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور، اقدامات ذیل انجام می‌گیرد:								
ماده ۸۸ - بند الف	الف- وزارت آموزش و پرورش مکلف است بر اساس اسناد بالادستی از جمله «سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» ابلاغی مقام معظم رهبری و «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و قانون گزینش معلمان و کارکنان	سه ماه	۱۰۰	۲۰	۲۰ درصد پیشرفت		انجام نشده است.	طبق این حکم «سند جامع سرمایه انسانی آموزش و پرورش شامل جذب، گزینش، تربیت، استخدام، نگهداشت، ارتقاء، بازنشتگی و خروج از خدمت» باید ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه و ترتیبات قانونی لازم جهت تصویب و اجرایی شدن آن باید انجام می‌شد؛ لذا هدف‌گذاری دولت برای تحقق ۲۰ درصدی

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت				
	آموزش و پرورش مصوب ۱۳۷۶/۶/۱۴، «سند جامع سرمایه انسانی آموزش و پرورش شامل جذب، گزینش، تربیت، استخدام، نگهداشت، ارتقا، بازنشستگی و خروج از خدمت» را ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و ترتیبات قانونی لازم را جهت تصویب و اجرایی نمودن آن اعمال نماید.							پیشرفت سند اشتباه است. مطابق متن قانون ۱۰۰ درصد این سند بایستی در پایان سال نخست برنامه به اتمام برسد که اکنون نتیجه‌ای نداشته است.
ماده ۸۸ - بند ب	ب- سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان مکلفاندر در طول اجرای برنامه، تا زمان تصویب و اجرای سند موضوع بند «الف» این ماده، ردیف‌های استخدامی و تأمین اعتبار مورد نیاز آموزش و پرورش و ظرفیت جذب دانشجو در دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی برای جذب دانشجو معلمان را در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهند.	سالانه	--	--	--	--	انجام شده است.	سازمان اداری و استخدامی بر اساس اعلام نیاز آموزش و پرورش در سال‌های اخیر ردیف‌های استخدامی لازم را در اختیار وزارت قرار می‌دهد. هر چند چالش‌هایی همچون تأخیر در صدور مجوزها وجود دارد؛ ولی در نهایت ردیف‌های مورد نظر اختصاص داده می‌شود. در سال گذشته نیز با وجود عدم تدوین و تصویب سند جامع سرمایه انسانی، مجوزهای استخدامی مورد نیاز آموزش و پرورش با تأخیر بسیار زیاد از سوی سازمان اداری و استخدامی صادر شد، به گونه‌ای که نتایج آزمون استخدامی در ۳۱ شهریورماه ۱۴۰۴ اعلام شد و قبول‌شدگان بدون گذراندن دوره‌های آموزشی الزامی (دوره مهارت‌آموزی یک‌ساله) به کلاس درس فرستاده شدند.
ماده ۸۸ - بند ب	جذب و تربیت نیروهای مورد نیاز در مشاغل آموزشی و پرورشی منحصراً از طریق دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی با تقویت	سالانه / دستورالعمل مرکز	۱۰۰	۳۰.۰۰۰ نفر	۳۰.۰۰۰ نفر	--	انجام نشده است.	دستورالعمل مدنظر این حکم که باید توسط مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه قم با مشارکت مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان و اصفهان تهیه شود (برای

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایا سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		وضعیت اقدام	توضیحات
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
	زیرساخت‌ها و ظرفیت‌ها و توسعه کمی و کیفی آنها و با موافقت و همکاری مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه، بر اساس دستورالعملی که توسط مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه قم با مشارکت مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان و اصفهان تهیه می‌شود (برای تربیت و توانمندسازی معلمان گروه معارف اسلامی، قرآن و مربی امور پرورشی) و سایر دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی صورت می‌گیرد.	مدیریت حوزه‌های علمیه قم					تربیت و توانمندسازی معلمان گروه معارف اسلامی، قرآن و مربی امور پرورشی) هنوز تهیه نشده است. انحصار جذب از طریق دانشگاه فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی می‌تواند اعم از پذیرش از طریق کنکور سراسری یا برگزاری آزمون‌های استخدامی تلقی شود. در حال سال گذشته حدود ۳۰ هزار نفر از طریق کنکور سراسری و حدود ۳۰ هزار نفر نیز از طریق آزمون‌های استخدامی (بدون طی دوره‌های آموزشی و بدون داشتن فرصت حداقلی برای مهیا شدن) به کلاس‌های درس فرستاده شدند. یکی از مهم‌ترین آسیب‌ها تأخیر در برگزاری آزمون‌های استخدامی و فرایندهای اداری آموزش و پرورش است که نیروهای جذب شده بدون گذراندن دوره یک‌ساله آمادگی توسط دانشگاه فرهنگیان به مدارس می‌روند.	
ماده ۸۸ - بند ب	وزارت آموزش و پرورش مجاز است در صورت عدم تأمین معلمان مورد نیاز از طریق دانشگاه‌های فوق‌الذکر، نسبت به تأمین نیروی مورد نیاز خود از بین دانشجویان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد واجد صلاحیت‌های عمومی و تخصصی سایر دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی یا حوزه‌های علمیه با گذراندن دوره مهارت‌آموزی و یا	تدوین آیین‌نامه ظرف سه ماه	--	--	--	--	عدم تصویب آیین‌نامه‌ها و سایر اسناد لازم‌التصویب انجام شده است.	برخلاف گزارش ناظر اجرایی، آیین‌نامه (هرچند در خارج از مهلت قانونی) در هیئت دولت تصویب شد و مطابق گفته معاون آموزشی دانشگاه فرهنگیان از مهر ۱۴۰۴ حدود ۱۸۸۱ دانشجوی مدرکی در دانشگاه فرهنگیان پذیرفته خواهند شد ^۱ .

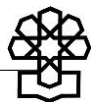
1. <https://www.iribnews.ir/00NMiA>

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		وضعیت اقدام	توضیحات
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
ماده ۸۸ - بند ب	دانشجویان دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی در طول مدت تحصیل به صورت سالانه مورد ارزشیابی قرار گرفته و در صورت عدم صلاحیت ناشی از کشف فقدان شرایط قانونی یا از دست دادن شرایط قانونی، ارتباط استخدامی آنان قطع خواهد شد. سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت آموزش و پرورش مکلفاند گزارش اقدامات به عمل آمده را به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس سالانه ارسال نمایند.		--	--	--	--	انجام نشده است.	فرایند تربیت دانشجومعلم فرایندی چهارساله و دائمی است و طبیعتاً دانشجومعلم نه فقط سالانه مورد سنجش قرار می‌گیرد؛ بلکه هر لحظه مورد رصد مسئولان تربیت معلم است. نکته مهم این ماده اجازه قطع ارتباط استخدامی دانشجو است. اجرای این حکم نیازمند تدوین دستورالعمل/شیوه‌نامه/آیین‌نامه است که در این خصوص اقدامی صورت نپذیرفته است. در حال سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت آموزش و پرورش مکلف بوده‌اند سالانه گزارش اقدامات به عمل آمده در این خصوص را به کمیسیون آموزش،

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			میزان پیشرفت	درصد پیشرفت				
								تحقیقات و فناوری مجلس ارسال نمایند که این گزارش‌ها تاکنون وصول نشده‌اند.
ماده ۸۸ - تبصره بند ب	تبصره- وزارت آموزش و پرورش با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان به‌منظور عدالت در پرداخت تا پایان سال دوم برنامه درخصوص فوق‌العاده مربوط به خدمتگزاران و خدمتگزاران سرایدار متناسب با سایر کارکنان اقدام قانونی به عمل آورد.	پایان سال دوم برنامه	--	--	--	--	انجام شده است.	گام نخست اجرای این ماده در بند ۸ تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۴ برداشته شد. با توجه به اینکه تا پایان سال دوم برای اجرای این حکم مهلت قانونی تعیین شده است، همچنان دولت برای تکمیل تکلیف آمده، فرصت دارد. پیش‌بینی آمده در گزارش ناظر اجرایی برای سال دوم ۶۰ هزار نفر است.
ماده ۸۸ - بند پ	پ- وزارت آموزش و پرورش مکلف است با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام قانونی لازم را نسبت به ایجاد نظام انضباطی خاص معلمان به عمل آورد. احراز صلاحیت‌های عمومی، حرفه‌ای و تخصصی معلمان علاوه بر گزینش بدو خدمت، در طول سنوات خدمتی در قالب اعطای گواهینامه صلاحیت حرفه معلمی و نظام ارزیابی مشارکتی (ارزیابی به وسیله خانواده‌های دانش‌آموزان و مدیران مدرسه) براساس نظام انضباطی مذکور که متناسب با نظام رتبه‌بندی معلمان است خواهد بود.	تدوین نظام انضباطی خاص معلمان	--	به سال دوم به بعد موکول شده است.	--	--	انجام نشده است.	نظام انضباطی خاص معلمان هنوز به تصویب نرسیده است؛ لذا سایر تکالیف ذکر شده در این حکم که باید مبتنی بر این نظام انضباطی انجام شوند همچون اعطای گواهینامه صلاحیت حرفه معلمی و نظام ارزیابی مشارکتی (ارزیابی به‌وسیله خانواده‌های دانش‌آموزان و مدیران مدرسه) نیز هنوز انجام نشده‌اند؛ اما با توجه به عدم تعیین بازه زمانی خاص در قانون می‌توان این حکم را تا پایان برنامه هفتم انجام داد.
ماده ۸۸ - بند ت	ت- هرگونه به‌کارگیری نیروی جدید از طریق خرید خدمات آموزشی، حق‌التدریس آزاد و آموزشیار نهضت سوادآموزی به‌جز افرادی که تحت این	۰	۰	افراد به کار گرفته شده از طریق خرید خدمات	۱۰۰	--	انجام شده است.	مطابق گزارش ناظر، افراد به کار گرفته شده جدید از طریق خرید خدمات آموزشی، حق‌التدریس آزاد و آموزشیار نهضت سوادآموزی مطابق این قاعده صفر است.

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		وضعیت اقدام	توضیحات
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
	عناوین در پنج سال گذشته حداقل یک سال تحصیلی به صورت ۲۴ ساعت در هفته شاغل در آموزش و پرورش بوده‌اند در مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی دولتی، ممنوع است. مقررات این حکم مانع از مشارکت افتخاری نخبگان بدون ایجاد هرگونه تعهد استخدامی برای دولت نیست.				آموزشی، حق‌التدریس آزاد و آموزشیار نهضت سوادآموزی مطابق این قاعده صفر است.			مطابق گفته وزیر آموزش و پرورش در مهر ۱۴۰۴، آموزش و پرورش ۲۲ هزار نفر نیروی حق‌التدریس آزاد دارد. ^۱ این نیروها پیش از این نیز در قالب‌های مذکور مشغول به خدمت در وزارت آموزش و پرورش بوده‌اند.
ماده ۸۸ - بند ث	ث- کارکنان وزارت آموزش و پرورش می‌توانند به اختیار خود عضو حساب پس‌انداز کارکنان دولت شوند. برای آن دسته از کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضو سایر صندوق‌ها بوده‌اند، با تغییر عضویت صندوق صرفاً برای یک‌بار وجوه پس‌انداز آنها به تفکیک سهم دولت، سهم مستخدم و سود حاصل از سرمایه‌گذاری به محل عضویت جدید انتقال می‌یابد. کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت هر یک از صندوق‌ها یا حساب پس‌انداز کارکنان را پذیرفته‌اند و یا خواهند پذیرفت، باید ماهانه تا پنج درصد (۵٪) از حقوق و مزایای خود را به حساب آنان (حسب مورد در صندوق یا حساب پس‌انداز کارکنان) واریز کنند و دولت نیز	--	--	--	--	--	انجام نشده است.	با وجود آنکه حکم تأسیسی است و مجوز اعطا شده قطعی است؛ اما لازمه تحقق آن، تدوین دستورالعمل و اطلاع‌رسانی به معلمان است. هنوز شرایط قانونی عضویت معلمان در حساب پس‌انداز کارکنان دولت و سازوکار انتقال وجوه ذخیره شده و دارایی‌های معلمان فراهم نشده است. بررسی‌های مختلف و سامانه شفافیت دستگاه نیز نشان می‌دهد دستورالعمل و بخشنامه‌ای در این زمینه صادر نشده است فلذا معلمان نسبت به آن آگاه نمی‌باشند.

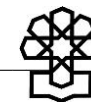
اظهارنظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
								مكلف است هم‌ساله معادل سهم واریزی فرهنگیان را به هر یک از صندوق‌ها یا حساب پس‌انداز کارکنان دولت که عضویت آن را پذیرفته‌اند، به‌طور کامل در ردیف اعتباری خاصی در بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید.	
<p>اساسنامه صندوق با ویژگی‌های مقرر در قانون از جمله تعیین وضعیت حقوقی، تقویت بنیه مالی و رفع مشکلات معیشتی فرهنگیان تدوین و تصویب نشده است و آنچه به نام اساسنامه جدید خبر تصویب آن اعلام شده مغایر با تکلیف قانونی است. همچنین اساسنامه مصوب هیئت امنای نیز در سامانه شفافیت دستگاه و پرتال وزارت منتشر نشده است.</p> <p>به‌علاوه، پس از تصویب و لازم‌الاجرا شدن اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان، این صندوق مکلف بوده است سهام مدیریتی خود را از طریق بهابازار (بورس) عرضه نموده و مجاز به نگاه‌داری نبوده است. با این حال در این خصوص نیز در سال اول اجرای برنامه اقدام خاصی صورت نگرفته است.</p> <p>وزارت آموزش و پرورش نیز مکلف بوده است گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون آموزش، تحقیقات</p>	انجام نشده است.	--	--	--	--	--	تصویب اساسنامه ظرف سه ماه	تبصره - وزارت آموزش و پرورش مکلف است، حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به تصویب اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان با هدف تعیین وضعیت حقوقی و در راستای تقویت بنیه مالی فرهنگیان، رفع مشکلات معیشتی آنان، نقش‌پذیری فرهنگیان در هیئت امنا و مدیریت صندوق، ایجاد شفافیت مالی و محاسباتی و رفع تعارض منافع اقدام قانونی نماید. پس از تصویب و لازم‌الاجرا شدن اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان، این صندوق مکلف است سهام مدیریتی خود را از طریق بهابازار (بورس) عرضه نموده و مجاز به نگاه‌داری نیست. وزارت آموزش و پرورش مکلف است گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری و معاونت نظارت مجلس ارسال نماید. همچنین دولت نسبت به تأدیه دیون	ماده ۸۸ - تبصره بند ۸

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت				
	قانونی حسابرسی شده خود اقدام قانونی به عمل آورد.							و فناوری و معاونت نظارت مجلس ارسال نماید که این گزارش هنوز واصل نشده است. لازم به ذکر است با وجود آنکه سال‌های مکرر صندوق ذخیره بدین مسئله یا موارد مشابهی که موجب شفافیت در مدیریت صندوق می‌شود، تکلیف شده است؛ اما همچنان مجریان از انجام آن خودداری می‌کنند.
ماده ۸۸ - بند ج	ج- دولت مجاز است در صورت تأمین اعتبار در قوانین بودجه سنواتی، پاداش بازنشستگی معلمان در رتبه‌های استادیار معلم و بالاتر را در پایان سنوات مورد نیاز قانونی برای بازنشستگی هر فرد بدون اعمال فرایند بازنشستگی، پرداخت و با استمرار خدمت آنان با رعایت سقف قانونی الزام بازنشستگی موافقت نماید.	سالانه	--	--	به سال دوم موکول شده است.	--	انجام نشده است.	دولت اجازه داشته در صورت تأمین اعتبار این کار را انجام دهد، اما برنامه‌ریزی و به طور خاص اعتبار لازم برای تحقق این هدف در قوانین بودجه ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ دیده نشده و از فرصت مناسبی که برای نگهداشت نیروهای شایسته فراهم شده، به درستی استفاده نشده است.
ماده ۸۸ - بند چ	چ- وزارت آموزش و پرورش مکلف است حداقل معادل تعداد معلمان که به طرق مختلف از جمله بازنشستگی، بازریدی، استعفا، اخراج و سایر موارد از خدمت در آموزش و پرورش خارج می‌شوند، با رعایت اساسنامه دانشگاه فرهنگیان صرفاً از طریق این دانشگاه و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، استخدام نماید. سازمان و سازمان اداری و	سالانه	--	۳۰.۰۰۰ نفر	۳۰.۰۰۰ نفر	۱۰۰	انجام شده است.	با محاسبه تعداد ردیف‌های استخدامی اختصاص داده شده به دانشگاه فرهنگیان و شهید رجایی و آزمون‌های استخدامی سالانه مبتنی بر ماده ۲۸ دانشگاه این امر تقریباً محقق شده است. وزارت آموزش و پرورش در مهرماه ۱۴۰۳ حدود ۷۲ هزار نفر را از طریق آزمون استخدامی و حدود ۳۲ هزار نفر را از طریق دانشگاه‌های فرهنگیان و شهید رجایی استخدام و پذیرش کرده است. در مهرماه ۱۴۰۴ نیز حدود ۳۰ هزار نفر از طریق آزمون

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			میزان پیشرفت	درصد پیشرفت				
	استخدامی کشور مکلفاند مجوز و شناسه (کد) استخدامی مورد نیاز را صادر نمایند.							استخدامی و حدود ۲۰ هزار نفر از طریق دانشگاه‌های فرهنگیان و شهید رجایی پذیرش شده‌اند. از طرفی تعداد بازنشستگان در سال ۱۴۰۳ نیز بیش از ۳۰ هزار نفر بوده است؛ لذا هرچند که مفاد حکم انجام شده اما اعداد گزارش شده صحیح نمی‌باشد.
<p>ماده ۸۹- به منظور برخورداری نوآموزان (کودکان زیر هفت سال) و دانش‌آموزان از فرصت‌های تعلیم و تربیت با کیفیت و تأمین و بسط عدالت تربیتی و تعلیم ارزش‌های اسلامی و انقلاب اسلامی، وزارت آموزش و پرورش مکلف است با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تا پایان سال اول برنامه، نسبت به موارد زیر اقدام نماید:</p>								
ماده ۸۹ - بند الف	الف- معیارها و ضوابط اداره کیفی کودکانها (با رعایت ماهیت غیردولتی آنها)، مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی در زمینه‌های آموزشی، پرورشی، تجهیزاتی و اداری را طراحی و ضمن ابلاغ به مدیران واحدهای مرتبط، تعهدات لازم برای اجرای صحیح قواعد اعلام شده را از آنها اخذ کند.	تدوین اسناد تا پایان سال اول	--	--	--	--	انجام نشده است.	قبل از تصویب قانون برنامه هفتم پیشرفت آیین‌نامه‌هایی همچون «آیین‌نامه تأسیس، اداره و انحلال کودکستان (ابلاغی ۱/۸/۱۴۰۱)»، «آیین‌نامه تعیین شهریه خدمات تربیتی، آموزشی و مراقبتی (ابلاغی ۱۱/۷/۱۴۰۲)»، «آیین‌نامه ضوابط مکان‌یابی، فضا و تجهیزان کودکستان (ابلاغی ۲۷/۹/۱۴۰۲)» و... ابلاغ شده است ولی در راستای تکلیف برنامه هفتم و جزئیات آمده در ماده، اقدامی صورت نپذیرفته است.
ماده ۸۹ - بند ب	ب- اعتبار و سرانه دانش‌آموزی متناسب با نیازها، سطح محرومیت و کیفیت آموزشی و تربیتی را تعیین و به هر مدرسه ابلاغ نماید.	تا پایان سال اول	انجام نشده است.	وزارت آموزش و پرورش مکلف به اجرای کامل این حکم تا پایان سال اول اجرای برنامه بوده است. با این وجود در حال حاضر سرانه دانش‌آموزی به صورت ابلاغ اعتبار به ادارات کل استان‌ها واریز می‌شود نه مستقیم به مدارس (موضوع حکم واریز مستقیم سرانه به حساب مدارس است). همچنین معیار و شاخص تعیین میزان سرانه نیز

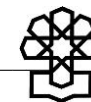
اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]				قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت				
<p>بر اساس منطق گذشته بوده و تغییری نداشته است. شایان ذکر است بخش بسیار اندکی از اعتبارات آموزش و پرورش تحت عنوان سرانه دانش‌آموزی بر اساس شاخص‌هایی از جمله محرومیت به حساب مدارس واریز می‌شود. مهم‌تر آن که تحقق این هدف مطابق تکلیف مقرر در قانون نیازمند تصویب آیین‌نامه ارزیابی کیفیت آموزشی و تربیتی مدارس است که محقق نشده است.</p>		دستگاه اجرایی در تحقق اهداف						
<p>طبق صدر ماده ۸۹ وزارت آموزش و پرورش مکلف به اجرای کامل این حکم تا پایان سال اول اجرای برنامه بوده است. با این وجود ناظر پذیرفته است که تکلیف به سال دوم برنامه موکول شود! لذا تاکنون در این خصوص اقدامی صورت نگرفته و شاخص‌های ارزیابی عملکرد مدارس تدوین و تصویب نشده است. از طرفی بعد از ابلاغ شاخص‌ها فرایند ارزیابی مدارس نیز طولانی و زمان‌بر است؛ بنابراین آموزش و پرورش می‌بایست در سال اول اجرای برنامه شاخص‌های ارزیابی عملکرد مدارس را تدوین و ابلاغ می‌کرد. در سامانه شفافیت دستگاه و مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش شاخص‌های مقرر یافت نشد.</p>		انجام نشده است.	محدودیت زمانی برای تحقق اهداف	به سال دوم به بعد موکول شده است.	.	تا پایان سال اول برنامه	پ- عملکرد مدارس را بر مبنای شاخص‌های سنجش‌پذیر در بخش‌های آموزشی و تربیتی و بر اساس میزان اجرای تعهدات موضوع این ماده مبتنی بر اهداف محقق شده ارزیابی نماید.	ماده ۸۹ - بند پ

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			میزان پیشرفت	درصد پیشرفت				
ماده ۸۹ - بند ت	ت- نسبت به ایجاد «بانک جامع سوابق فرهنگی، تحصیلی، آموزشی، ورزشی و مهارتی» برای دانش‌آموزان در قالب «پرونده الکترونیکی آموزشی- رشدی- تربیتی» با همکاری دستگاه‌های مرتبط از جمله سازمان ثبت احوال کشور، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان اداری و استخدامی کشور با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی اقدام نماید.	ایجاد بانک جامع سوابق تا پایان سال اول برنامه	به سال دوم موقوف شده است.	--	--	انجام نشده است.	طبق صدر ماده ۸۹ وزارت آموزش و پرورش مکلف به اجرای کامل این حکم تا پایان سال اول اجرای برنامه بوده است. با این وجود تاکنون در این خصوص اقدامی صورت نگرفته است. اولین گام برای تحقق این مهم تدوین و طراحی دستورالعمل‌های لازم، تکالیف و وظایف دستگاه‌های همکار و تصویب آن‌ها در مراجع ذی‌صلاح از جمله هیئت وزیران است. از آنجاکه تاکنون مصوبات لازم برای اجرای این تکلیف اخذ نشده است، ادعای عدم همکاری دستگاه‌ها درست به نظر نمی‌رسد.	
ماده ۸۹ - بند ث	ث- رشته‌های آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی و کار و دانش در دوره متوسطه دوم مبتنی بر آمایش و آینده‌پژوهی و توسعه زیرساخت‌های کمی و کیفی هنرستان‌ها را بر اساس بسته‌های حمایتی مصوب دولت با مشارکت سازمان‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، شهرک‌های صنعتی، صاحبان صنایع و مشاغل اتحادیه‌های حرفه‌ای اصناف و بنگاه‌های اقتصادی برای راه‌اندازی هنرستان‌های جوار کارخانه، شهرک‌های صنعتی و پارک‌های علم	تدوین آیین‌نامه اجرایی تا پایان سال اول برنامه	تدوین آیین‌نامه اجرایی	۱۰۰	--	انجام نشده است.	مطابق صدر ماده ۸۹ وزارت آموزش و پرورش مکلف بوده پس از سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون آیین‌نامه ذکر شده در این ماده را تصویب و تا پایان سال اول برنامه به انجام تکلیف آمده اقدام کند؛ اما آیین‌نامه اجرایی این بند بعد از سپری شدن یک سال در ۲۷ شهریور ۱۴۰۴ به‌صورت ناقص به تصویب هیئت دولت رسیده است. ^۱ اما به نظر نمی‌رسد این آیین‌نامه تأثیری در اجرای حکم برنامه داشته باشد. به‌ویژه آنکه بسیاری از بندهای آن تکرار بندهای قانون برنامه یا قوانین گذشته است و عملاً جزئیات بیشتری بر آنچه در قانون بدان تکلیف شده بود،	

1. <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/۱۸۰۸۲۳۱>

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		دلایل عدم تحقق	وضعیت اقدام
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
توضیحات								
	و فناوری و هنرستان‌های وابسته به دستگاه‌ها بازطراحی نموده و توسعه دهد. آیین‌نامه اجرایی این بند با پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش حداکثر ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.							نپرداخته است. وظایف سایر دستگاه‌های همکار نیز به صورت کلی ذکر شده است و تقریباً هیچ‌گونه شفافیتی در تقسیم کار وجود ندارد. احکام دیگری نیز در این آیین‌نامه به تصویب رسیده است که ارتباطی با موضوع این حکم ندارد و در راستای رفع دغدغه‌های دیگری از حوزه آموزش فنی و حرفه‌ای به تصویب هیئت وزیران رسیده است.
ماده ۸۹ - بند ج	ج- به منظور غنی‌سازی برنامه‌های قرآنی، فرهنگی، هنری و ورزشی در مدارس و تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری یا مقابله بهنگام و مؤثر با آسیب‌ها و مخاطرات اجتماعی دانش‌آموزان با بهره‌گیری از انواع روش‌های تربیتی و با استفاده از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی، مساجد، آستان‌های مقدس و حوزه‌های علمیه گروه‌های جهادی، سازمان‌های بسیج مستضعفین، بسیج دانش‌آموزی و بسیج فرهنگیان و سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران، اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان، اردوگاه‌های وزارت آموزش و پرورش، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، فدراسیون ورزش دانش‌آموزی و مشارکت دانش‌آموزان مستعد و علاقه‌مند و خانواده‌ها، بر اساس «نظام جامع امور	شش ماه	--	تدوین دو نظام‌نامه	موکول به سال دوم	--	محدودیت زمانی برای تحقق اهداف/ لازم به جلب همکاری و رفع موانع همکاری دستگاه‌های اجرایی همکار	انجام نشده است.

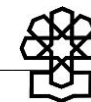
اظهاری نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]				قانون [۱]		ردیف	
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون		متن
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
								تربیتی» و «نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان» که ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، توسط وزارت آموزش و پرورش و با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای مذکور تهیه می‌گردد، نسبت به تسهیل‌گری و فراگیر کردن انواع روش‌های تربیتی از جمله اردوهای علمی، فرهنگی، ورزشی، زیارتی، راهیان نور، اردوهای جهادی و راهیان پیشرفت دانش‌آموزی با رعایت ملاحظات تربیتی از محل منابع حاصل از اجاره و ارائه خدمات موضوع ماده (۲) قانون تنظیم برخی از مقررات مالی، اداری و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش و سایر اعتبارات مصوب اقدام نماید.	
مطابق صدر ماده ۸۹ تصویب آیین‌نامه اجرایی این حکم تا پایان سال نخست برنامه مهلت داشته است. با این حال به‌رغم تدوین آیین‌نامه مربوطه و گردش کار آن در هیئت وزیران هنوز به تصویب نهایی نرسیده و این آیین‌نامه به مدارس ابلاغ نشده است و در عمل این حکم پس از یک سال از اجرای برنامه هنوز در مدارس عملیاتی نشده است. ذکر مقادیر عددی برای تحقق این تکلیف نیز نامفهوم است.	انجام نشده است.	--	۱۰۰	۲۰ درصد	۲۰ درصد	--	نیازمند تدوین آیین‌نامه تا پایان سال اول برنامه	تبصره ۱- استفاده از ظرفیت مدارس و مراکز آموزش و پرورش و معلمان و مربیان شاغل و بازنشسته واجد صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای در اجرای فوق‌برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی، فرهنگی و تربیتی در ساعات غیرآموزشی و ایام تعطیل با رعایت موازین شرعی مجاز است. تبصره ۲- در مواردی که خدمات فوق‌برنامه آموزشی، مهارتی، فرهنگی، هنری، تربیتی و ورزشی و غنی‌سازی اوقات فراغت در ساعات غیرآموزشی	

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت				
ماده ۸۹ - بند چ	چ- وزارت آموزش و پرورش از طریق قانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مکلف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی، استانداری‌ها، شهرداری‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی در قالب پرداخت تسهیلات و بهره‌برداری از زمین با حفظ مالکیت در مراکز استان‌ها به‌منظور تقویت ایمان و تربیت و اخلاق اسلامی نسبت به ایجاد شهر کودک و نوجوان (رشد-)	تدوین آیین‌نامه ظرف سه ماه	--	--	--	--	انجام نشده است.	طبق ماده ۸۹ وزارت آموزش و پرورش مکلف به اجرای کامل این حکم تا پایان سال اول اجرای برنامه بوده است. با این وجود تاکنون شهر کودک و نوجوان (رشد- سرگرمی)، (سرگرمی- خلاقیت) و (سرگرمی- مهارت) ایجاد نشده است. همچنین آیین‌نامه اجرایی این حکم باید ظرف مدت ۳ ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه هفتم پیشرفت به
							به‌رغم عدم تصویب در هیئت دولت از مسیر دیگری ابلاغ شده است.	

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		دلایل عدم تحقق	وضعیت اقدام
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
توضیحات								
	سرگرمی)، (سرگرمی - خلاقیت) و (سرگرمی - مهارت) توسط بخش غیردولتی اقدام نماید. قانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان مسئول هدایت و نظارت شهرهای مزبور است. آیین‌نامه اجرایی این بند حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.							تصویب هیئت وزیران می‌رسید که این امر صورت نگرفته است.
ماده ۸۹ - بند ح	ح- وزارت آموزش و پرورش مکلف است نسبت به ایجاد فضای ورزشی درون مدرسه‌ای و تخصیص نیروی انسانی، تجهیزات، امکانات و منابع مالی مورد نیاز فدراسیون ورزش دانش‌آموزی و هیئت‌ها و انجمن‌های ورزشی تابعه آن، دانشگاه فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی، جبران خدمات معلمان تربیت‌بدنی در ساعات غیرموظف و راه‌اندازی کانون‌های تربیتی- تندرستی و باشگاه‌های استعدادیابی ورزشی در سطح استان‌های کشور اقدام نماید.	سال اول برنامه	--	--	موکول به سال دوم برنامه به بعد شده است.	--	اعتبار ناکافی یا عدم پیش‌بینی اعتبار در بودجه سنواتی	انجام نشده است. طبق ماده ۸۹ وزارت آموزش و پرورش مکلف به اجرای کامل این حکم تا پایان سال اول اجرای برنامه بوده در حالی که پیش‌بینی مقادیر اهداف این برنامه در طی سال‌های اجرای برنامه از سال دوم آغاز شده و کلیه تکالیف موجود به سال‌های دوم به بعد موکول شده است.
ماده ۸۹ - بند خ	خ- وزارت آموزش و پرورش مکلف است در راستای بهینه‌سازی دوران نوجوانی، هویت‌بخشی به نوجوانان و آماده‌سازی نیروی انسانی کارآمد در نقش‌های خانوادگی و اجتماعی و هدفمندسازی	سال اول برنامه	۴۰	۴۰	۴۰	۱۰۰	عدم ارسال اسناد انجام تکلیف	طبق صدر ماده ۸۹ وزارت آموزش و پرورش مکلف به اجرای کامل این حکم تا پایان سال اول اجرای برنامه بوده است. با این حال بازار مجازی و غیرمجازی «نوجوان کارآفرین» که موضوع اصلی حکم بوده، ایجاد نشده و

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		وضعیت اقدام	توضیحات
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
								دستورالعملی نیز برای آن تدوین نشده است. اعداد درج شده در گزارش ناظر اجرایی نیز نامفهوم و فاقد اعتبار است.
ماده ۸۹ - بند د	د- در آزمون‌های استخدامی موضوع ماده (۲۸) اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، برای افرادی که در امور آموزشی و پرورشی با واحدهای دولتی و غیردولتی با تأیید وزارت آموزش و پرورش همکاری نموده‌اند، به‌ازای یک سال سابقه تمام‌وقت، ضریب یک و یک‌دهم برای نمره مکتسبه آنها در آزمون، محاسبه شده و به‌ازای هر سال سابقه بیشتر حداکثر تا پنج سال سابقه، این ضریب به میزان یک‌دهم افزایش می‌یابد.	سال اول برنامه	۰	۵۰۰۰ نفر مشمول بر اساس این حکم	۵۰۰۰ نفر مشمول بر اساس این حکم	۱۰۰	--	این بند تغییر در ضوابط استخدام است و تصویب آن در قانون به معنای تحقق صددرصدی آن است. ارائه آمار در اجرای این بند نامفهوم است.
ماده ۸۹ - بند ذ	ذ- با توجه به نیاز مبرم وزارت آموزش و پرورش به فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی برای استفاده دانش‌آموزان دوره‌های تحصیلی مختلف، کلیه دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی به‌استثنای دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای که در سال‌های گذشته در فضاهای متعلق به آموزش و پرورش و زیرمجموعه آن مستقر شده‌اند مکلف‌اند تا پایان سال دوم برنامه نسبت به تخلیه ساختمان و فضاهای مذکور و تحویل آن به وزارت آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان	ارائه گزارش عملکرد هر شش‌ماه	--	۲ گزارش	۲ گزارش	۱۰۰	عدم دسترسی به داده‌های آماری قابل استناد و بهنگام / معاونت حقوقی، حوزه‌ها،	اجرای این بند بر عهده سایر دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی است و وظیفه آموزش و پرورش پیگیری و ارائه گزارش در این زمینه است که آموزش و پرورش گزارش کاملی از فضاهای متعلق به خود که در اختیار سایر دستگاه‌هاست ارائه نکرده است. طبق این حکم وزارت آموزش و پرورش مکلف بوده است گزارش اقدامات این ماده را به تفکیک بندها به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس هر شش‌ماه یک‌بار ارسال نماید. با این حال گزارشی از میزان املاک قرار گرفته شده

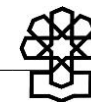
اظهاری نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]				قانون [۱]		ردیف	
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون		متن
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
		استان‌ها و دانشگاه‌های وابسته در حال پیگیری و استفاده از ظرفیت این ماده هستند.						اقدام کنند، در غیر این صورت با موافقت وزارت مذکور ملک یا املاک دیگری در همان منطقه با ارزش معادل قیمت کارشناسی روز آن املاک باید به وزارت آموزش و پرورش واگذار گردد. در صورت عدم اجرای این حکم در ابتدای سال سوم برنامه، سازمان مکلف است به میزان ارزش روز املاک تصرف شده از سرجمع اعتبارات دستگاه یا نهاد متصرف غیر از اعتبارات مربوط به هزینه‌های لازم و مهم‌تر و یا مربوط به مطالبات اشخاص غیردولتی، کسر و جهت احداث و تکمیل فضاهای آموزشی و پرورشی مورد نیاز به اعتبارات وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس کشور و دانشگاه فرهنگیان) اضافه نماید. هرگونه اصلاح یا تغییر بهره‌بردار در مورد املاک مشمول این حکم ممنوع است. وزارت آموزش و پرورش مکلف است گزارش اقدامات این ماده را به تفکیک بندها به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس هر شش ماه یکبار ارسال نماید.	

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		وضعیت اقدام	توضیحات
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
ماده ۹۰- برای جذب بازماندگان از تحصیل با اولویت دوره ابتدایی، وزارت آموزش و پرورش مکلف به انجام اقدامات زیر است:								
ماده ۹۰ - بند الف	الف- تدوین «برنامه درسی متناسب با جذب بازماندگان از تحصیل» به منظور تنوع بخشی و ایجاد انعطاف در نحوه اجرای برنامه‌ها، شیوه‌ها و ساعات آموزشی و تصویب آن در شورای عالی آموزش و پرورش	تدوین برنامه درسی	--	۰	موکول به سال دوم برنامه	--	محدودیت زمانی برای تحقق اهداف	براساس بند ب ماده ۱۲۰ قانون برنامه هفتم دولت یا دستگاه‌های اجرایی در مواردی که موظف به تهیه و ابلاغ برنامه، دستورالعمل، بسته اجرایی، شیوه‌نامه و سایر موارد و یا ایجاد سامانه‌های رقومی شده‌اند؛ ولی مدت خاصی برای آن پیش‌بینی نشده است، مکلف‌اند تا پایان سال ۱۴۰۳ نسبت به تهیه و تصویب آن، اقدام نمایند. باین حال برنامه درسی مورد نظر این ماده هنوز توسط شورای عالی آموزش و پرورش تصویب و ابلاغ نشده است.
ماده ۹۰ - بند ب	ب- تهیه و تأمین کتب درسی و تغذیه رایگان، بسته‌های حمایتی (از قبیل نوشت افزار و کیف، کفش و پوشاک و هزینه‌های ایاب و ذهاب) و منابع آموزشی و کمک آموزشی برای دانش آموز یا اعطای کمک نهادهای حمایتی به خانواده وی از طریق واحدهای آموزشی	--	--	به سال دوم موکول شده است.	--	--	انجام نشده است.	بخشی از امور که پروژه‌های جاری وزارت خانه بوده است، همچون توزیع رایگان کتب در مناطق خاص و ارائه بسته‌های حمایتی، انجام شده است. در ردیف‌های بودجه‌ای نیز فقط بودجه مورد نیاز برای مناطق خاصی که از گذشته نیز صورت می‌پذیرفته، دیده می‌شود. کمک‌های خیرین و نهادهای حمایتی همچون کمیته امداد امام خمینی و سازمان بهزیستی به دانش آموزان نیازمند نیز به شکل و روال سابق انجام می‌شود؛ لذا نمی‌توان هدف حکم را محقق شده دانست و در این شرایط متأسفانه جمعیت بازماندگان از تحصیل نیز در سال تحصیل ۱۴۰۳-۱۴۰۴ افزایش داشته است.

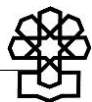
اظهاری نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
نکته دیگر آنکه با توجه به عدم شفافیت قانون، مشخص نیست که دقیقاً این حکم بناست در چه مناطقی و به چه میزان انجام شود، لذا نیازمند دستورالعمل یا شیوه‌نامه اجرایی نیز است.									
مدارس شبانه‌روزی از سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ تا ۱۴۰۳-۱۴۰۲ رشد ۰/۸۴ درصدی داشته‌اند و از ۳۰۸۱ مدرسه به ۳۱۰۷ مدرسه افزایش داشته‌اند. در تأمین هزینه ایاب و ذهاب دانش‌آموزان استثنایی نیز رشد منابع مالی بیشتر بوده و تا حدی نسبت به سال‌های گذشته پیشرفت داشته است. اما توسعه مدارس روستا مرکزی و... به دلیل بار مالی اجرا نشده است. در مجموع با توجه به عدم شفافیت و صراحت حکم، ماده به روشنی قابل ارزیابی نیست. در واقع اگر آموزش و پرورش یک مدرسه شبانه‌روزی را نیز کلنگ هم زده باشد، می‌توان این حکم را انجام شده دانست. در مجموع در سال اول اجرای برنامه پیرامون موضوعات مطرح شده در این حکم اقدام ویژه و قابل توجه و متفاوت از گذشته، صورت نگرفته است.	اجرا نشده است.	--	--	--	به سال دوم موکول شده است.	--	--	پ- توسعه مدارس شبانه‌روزی، روستا مرکزی، عشایری، استثنائی و آموزش از راه دور با اولویت تأمین هزینه‌های وسیله ایاب‌وذهاب دانش‌آموزان روستایی، عشایری و استثنائی (به‌ویژه دختران)	ماده ۹۰ - بند پ
گزارشی اعلام وصول نشده است.	انجام نشده است.	--	--	--	--	--	--	وزارت آموزش و پرورش مکلف است گزارش عملکرد این ماده را سالانه به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس ارسال نماید.	ماده ۹۰

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها		
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
ماده ۹۱-									
ماده ۹۱ - بند الف	الف- به منظور ارتقای بهره‌وری و بهبود نظامات مدیریتی آموزش و پرورش، وزارت آموزش و پرورش مکلف است، ساختار و تشکیلات اداری خود را متناسب با مأموریت‌های مقرر در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در کلیه سطوح و تحقق تربیت تمام ساحتی با تأکید بر موارد زیر تا پایان سال اول برنامه بازنگری نماید و پیشنهاد اصلاحی را پس از تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور به تصویب هیئت وزیران برساند: ۱- استقرار الگوی مدرسه در تراز سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با تأکید بر پیوند مدرسه با نهاد مسجد، نهادهای مذهبی، انقلابی، فرهنگی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، گروه‌های جهادی و خانواده و جلب مشارکت‌های آموزشی و تربیتی مردمی و اعطای اختیارات مالی، مدیریتی، آموزشی و پرورشی لازم به مدارس مربوط ۲- تقویت مدارس دولتی از جهات مختلف کمی و کیفی در عرصه‌های علمی، تربیتی، مهارتی و ارتباط با اجتماع و خانواده (اصل مدرسه محوری)	پایان سال اول	--	--	این حکم در سال ۱۴۰۴ انجام شده است.	۱۰۰	وجود قوانین نامناسب یا مغایرت با سایر قوانین و مقررات و اسناد بالادستی - لزوم توانمندسازی و راهبری دستگاه اجرایی در تحقق اهداف	انجام نشده است.	در حالی که ناظر اجرایی گزارش داده این حکم در سال ۱۴۰۴ انجام شده، در سال نخست برنامه اقدامی عملیاتی و قطعی برای اصلاح ساختار وزارت آموزش و پرورش انجام نشده است. با وجود آنکه در حکم صراحتاً نیز بر حذف ساختارهای غیرضروری در سطح استان‌ها و مناطق آموزشی (موضوع جزء ۳ این حکم) تکلیف شده بود؛ اما بعضاً مناطق آموزشی یا نمایندگی‌های جدیدی نیز در سطح استان‌ها ایجاد شده است.

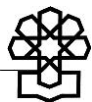
اظهاری نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]				قانون [۱]		ردیف	
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون		متن
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
								<p>۳- حذف ساختارهای غیرضرور و موازی در ستاد، استان‌ها و مناطق</p> <p>۴- اعطای اختیارات اداری و مالی لازم (عقد قرارداد) و تقویت سطح تصمیم‌گیری به ارکان مدرسه در جهت تحقق مدرسه به‌عنوان کانون تربیتی محله جهت اجرای تبصره‌های (۱) و (۲) بند «ج» ماده (۸۹) این قانون</p> <p>۵- به‌کارگیری فناوری‌های نوین در ارائه خدمات اداری و آموزشی و پرورشی و سامانه سپاری خدمات و فرایندهای کاری با تأکید بر تکمیل و یکپارچه‌سازی نظام آماری و سامانه‌های کاربردی آموزش و پرورش با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی</p> <p>۶- ایجاد بستر مناسب برای فعالیت خیرین مدرسه‌یار و واقفین آموزشی و تربیتی و نیز مراکز نیکوکاری</p>	
طبق این حکم وزارت آموزش و پرورش مکلف به اجرای کامل این حکم ظرف مدت ۶ ماه بوده است. با این وجود اساسنامه سازمان نهضت سوادآموزی با رویکردهای ذکر شده در این حکم هنوز بازنگری و در مرجع ذی‌صلاح به تصویب نرسیده است.	انجام نشده است.	بازنگری اساسنامه نهایی نشده است.	--	--	--	--	بازنگری اساسنامه ظرف شش‌ماه	<p>ب- وزارت آموزش و پرورش مکلف است ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، اقدام قانونی لازم را برای بازنگری در اساسنامه نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۳/۳/۳ با هدف ریشه‌کنی کامل بی‌سوادی مطلق و توسعه و تعمیق</p>	

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]					اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		وضعیت اقدام	توضیحات	
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت			
									سواد در جهت ارتقای سواد عمومی جامعه مبتنی بر مفاهیم جدید و آموزش مستمر همگانی انجام دهد.
ماده ۹۲- در راستای ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش و تأکید بر همکاری همه ارکان و فعالان، اقدامات زیر انجام می‌گردد:									
ماده ۹۲ - بند الف		برنامه تقسیم کار سند تحول ظرف سه ماه	--	--	--	--	انجام نشده است.	مطابق قانون می‌بایست «برنامه تقسیم کار ملی» و «نقشه راه اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و «الگوی نظارت و نظام شاخص‌ها و استانداردهای ارزشیابی» سند تحول ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. بررسی مصوبات هیئت دولت نشان می‌دهد که هیچ یک از این اسناد تا کنون به تصویب هیئت دولت نرسیده و فقط نقشه راه اجرای سند به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است که تاریخ تصویب این سند در شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی دو ماه پیش از تاریخ تصویب قانون برنامه هفتم پیشرفت در مجلس شورای اسلامی است.	الف- به استناد بند «د» فصل هشتم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش دستگاه‌های اجرایی مکلفاند بر اساس برنامه تقسیم کار ملی و نقشه راه اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و الگوی نظارت و نظام شاخص‌ها و استانداردهای ارزشیابی این سند که ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش و تأیید کارگروه (کمیته) برنامه‌ریزی شهرستان تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، نسبت به در اختیار گذاشتن امکانات و منابع خود بر اساس اعلام نیاز واحدهای آموزشی، پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش اقدام نمایند.
ماده ۹۲ - بند ب		--	--	--	--	--	انجام شده است.	در دولت چهاردهم با عنایت به این ماده تأمین مالی متمرکز برای طرح نماد صورت پذیرفت. جلسات هفتگی طرح نیز با حضور شخص وزیر آموزش و پرورش دنبال می‌شود. هرچند که به دلیل محدودیت‌های بودجه‌ای و فقدان سازوکارهای لازمه طرح نماد همچنان کلیه دانش‌آموزان را تحت پوشش قرار نمی‌دهد و موجب	ب- سازمان مکلف است به منظور تأمین سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان و پیشگیری و مقابله بهنگام و مؤثر با آسیب‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر دانش‌آموزان، با استفاده از ظرفیت‌های قانونی در اختیار از جمله ظرفیت‌های سازمان‌ها و نهادهای متولی، اعم از وزارت کشور، سازمان‌های

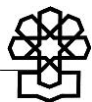
ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		وضعیت اقدام	توضیحات
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت		
	بهبودی کشور و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، شورای اجتماعی کشور و دستگاه‌های درمانی، حمایتی، انتظامی، قضائی، فرهنگی، ورزشی و تربیتی و تجمیع منابع قابل اختصاص برای این امر اقدام نماید.							حل نهایی مسئله آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزی نشده است.
ماده ۹۲ - بند پ	پ- سازمان مکلف است نسبت به تنظیم و اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز و منظور نمودن معادل کمک‌های تحقق‌یافته آنان جهت تکمیل طرح (پروژه)‌های نیمه‌تمام خیرین در بودجه سنواتی اقدام نماید، منوط به این‌که تعیین ساختگاه منطبق بر طرح‌های مصوب و مبتنی بر اسناد آمایش سرزمین صورت گیرد.	--	--	--	--	--	انجام نشده است.	در این حکم سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه‌ساز و منظور نمودن معادل کمک‌های تحقق‌یافته آنان جهت تکمیل طرح (پروژه)‌های نیمه‌تمام خیرین در بودجه سنواتی مشروط به تعیین ساختگاه منطبق بر طرح‌های مصوب و مبتنی بر اسناد آمایش سرزمین شده است. با این حال سیاست‌های حمایتی از خیرین و تکمیل طرح (پروژه)‌های نیمه‌تمام خیرین در بودجه سنواتی به روال سال‌های گذشته در حال انجام است و دولت نیز نتوانسته معادل کمک‌های تحقق‌یافته خیرین را محقق سازد.
ماده ۹۲ - بند ت	ت- ۱- به منظور تخریب و بازسازی و مقاوم‌سازی و تأمین تجهیزات آموزشی مدارس و دانشگاه‌ها دولت مکلف است دو دهم واحد درصد از محل مالیات بر ارزش‌افزوده موجود را به آموزش و پرورش (سازمان توسعه و نوسازی و تجهیز مدارس کشور) و	--	--	--	--	--	انجام شده است.	اجرای این تکلیف بر عهده سازمان برنامه و بودجه است و در قانون بودجه اعمال می‌شود. جزء دوم این ماده گرچه در برنامه ششم توسعه نیز وجود داشته؛ اما چندان مورد استقبال سرمایه‌گذاران قرار نگرفته است. از جمله دلایلی که اجرای این حکم را با مشکل روبه‌رو می‌کند، صرفه اقتصادی نداشتن این برای اشخاص حقیقی و حقوقی، نبود جذابیت‌های لازم در

اظهارنظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
حکم برای فعالین حوزه اقتصادی و همکاری ضعیف دستگاه‌های مرتبط از جمله سازمان امور مالیاتی در کشور و سطح استان است.								دانشگاه‌های فرهنگیان، شهید رجایی و فنی و حرفه‌ای اختصاص دهد. ۲- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است هزینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث، توسعه، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی، پژوهشی و فناوری، خوابگاه‌های شبانه‌روزی، کتابخانه‌ها، سالن‌های ورزشی، کارگاه‌ها و هنرستان‌های حسب مورد وابسته به وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و حوزه‌های علمیه از جمله فضاهای آموزشی و سراهای دانشجویی دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی، مراکز آموزش مهارتی و فنی و حرفه‌ای و سنجش مهارت و صلاحیت حرفه‌ای و مراکز فرهنگی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان که در چهارچوب مصوبات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان انجام می‌شود حسب مورد با تأیید سازمان توسعه و نوسازی و تجهیز مدارس کشور، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مرکز مدیریت	

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت				
		حوزه‌های علمیه و سازمان‌های ذی‌ربط را به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب نماید.						
ماده ۹۲ - جزء ۱ بند ۱	ت- دولت مکلف است برای ایجاد تحول در نظام تعلیم و تربیت اقدامات زیر را انجام دهد: ۱- اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به‌نحوی که کلیه اقدامات وزارت آموزش و پرورش بر اساس این سند انجام شود و اقدامی مغایر با قانون و سند صورت نگیرد.	--	--	--	--	--	انجام نشده است.	اقدامات جاری و روزانه وزارت آموزش و پرورش عمدتاً در همسویی با سند تحول بنیادین انجام می‌شود. با این حال در خصوص راهکارهای تحولی و کلیدی سند، اقدام چشمگیری صورت نگرفته است. همچنین اجرای سند تحول بنیادین نیازمند قانونگذاری‌ها و آیین‌نامه‌هایی است که در ۱۴ سال گذشته از سوی آموزش و پرورش ارائه نشده است.
ماده ۹۲ - جزء ۲ بند ۲	۲- به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که پذیرش دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی، هر سال نسبت به سال قبل حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) تا سقف ردیف (۱) جدول شماره (۲۰) ماده (۸۷) این قانون افزایش یابد.	۱۰۰ درصد افزایش ظرفیت پذیرش دانشگاه‌های تربیت معلم	۰	۰	۲۵	--	انجام نشده است.	اجرای این حکم نیازمند تقویت زیرساخت‌های دانشگاه‌های تربیت معلم است. در حال حاضر دانشگاه‌های تربیت معلم به‌شدت از حیث سرانه فضای آموزشی و خوابگاهی، تعداد اعضای هیئت‌علمی و... دارای چالش هستند؛ لذا انجام این حکم نیازمند تأمین مالی برای افزایش زیرساخت‌های دانشگاه‌های تربیت معلم است که این مهم در بودجه‌ریزی سال نخست برنامه انجام دیده نمی‌شود.
ماده ۹۲ -	۳- در اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی هرگونه واگذاری مدیریت و	--	--	--	--	--	انجام شده است.	واگذاری مدیریت و خصوصی‌سازی مدارس دولتی انجام نشده است.

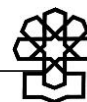
ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهارنظر مرکز پژوهش‌ها	
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	وضعیت اقدام	توضیحات
			میزان پیشرفت	درصد پیشرفت				
جزء ۳ بند ۳	خصوصی‌سازی مدارس دولتی در طول اجرای برنامه، ممنوع است.							
ماده ۹۲ - بند ج	ج- کلیه درآمدها، کمک‌ها و هدایای نقدی مردمی به سازمان دانش‌آموزی جمهوری اسلامی ایران پس از واریز به حساب خزانه‌داری کل کشور، در قالب ردیف درآمد- هزینه با رعایت بند «د» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به این واحدها اختصاص می‌یابد. وزارت آموزش و پرورش مکلف است مبالغ واریزی را در قالب بودجه سنواتی فقط برای فعالیت‌های فرهنگی، پرورشی و ورزشی در مدارس هزینه نماید.	--	--	--	--	انجام شده است.	اجرای این تکلیف بر عهده سازمان برنامه و بودجه است و در قانون بودجه اعمال می‌شود و دلایل ذکر شده از سوی ناظر اجرایی نامفهوم است.	
ماده ۹۲ - بند چ	چ- با هدف تأمین و استانداردسازی سامانه‌های سرمایشی و گرمایشی و کمک به تجهیزاتی آموزشی و کمک‌آموزشی مدارس و هنرستان‌های کشور با اولویت مناطق محروم، عبارت «بیست درصد (۲۰٪)» در بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به «چهل درصد (۴۰٪)» اصلاح می‌گردد.	درج در قانون بودجه	۱۵	۱۵	۰	انجام شده است.	با توجه به درج اعتبارات آمده در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ عملاً حکم محقق شده و تقسیم‌های اهداف کمی طی پنج سال با توجه به تأسیسی بودن حکم نامفهوم است.	

ردیف	قانون [۱]		گزارش ناظر اجرایی [۲]				اظهار نظر مرکز پژوهش‌ها		
	متن	هدف / مهلت قانون	عملکرد پایا سال پایه (۱۴۰۲)	هدف کمی پایان سال اول	عملکرد		دلایل عدم تحقق	وضعیت اقدام	
					میزان پیشرفت	درصد پیشرفت			
توضیحات									
ماده - ۹۲ بند ح	ح- در طول اجرای برنامه، سه درصد (۰/۳) عوارض موضوع بند (۳) ماده (۱۳) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق کشور مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی طی قبض جداگانه توسط فرد به طور مستقیم به حساب وزارت آموزش و پرورش نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود تا صرف اهداف مندرج در قانون مذکور گردد.	درصد تخصیص سالانه از کل درآمد ۳ درصدی قانون	--	۱۰	۱۰	۱۰۰	--	انجام نشده است.	این حکم تأسیسی است و نیازمند تقسیم‌بندی زمانی نمی‌باشد. در واقع اجرای حکم نیازمند مهیا کردن سازوکار و امکانات لازم برای واریز مستقیم سه درصد عوارض به حساب آموزش و پرورش است؛ لذا تقسیم هدف در طول سال‌های اجرای برنامه نامفهوم است.
ماده - ۹۲ بند خ	خ- هزینه‌کرد خیرین در ساخت، تکمیل و تجهیز طرح‌های عمرانی دارای مجوز سازمان یا دارای مجوز ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) یا دارای ردیف در جداول قانون بودجه سالانه کشور و طرح‌های استانی مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان با پیشنهاد دستگاه اجرایی ذی‌ربط و موافقت سازمان به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود.	--	--	--	--	--	--	انجام شده است.	لحاظ کردن کمک خیرین به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی به‌صورت مستقیم ارتباط با عملکرد و برنامه‌ریزی آموزش و پرورش ندارد و متأثر از عوامل متعدد دیگر است. در حال حاضر نیز این امر طبق روال سال‌های گذشته انجام می‌شود.
ماده - ۹۲ بند د	د- وزارت آموزش و پرورش مکلف است با منابع ناشی از مولدسازی املاک، زمین‌ها و مدارس کوچک‌مقیاس یا تخریبی و همچنین بودجه تملک دارایی سالانه خود یا سایر منابع از جمله مشارکت‌های اجتماعی و خیرین نسبت به احداث	۲۰۰ مجتمع تا پایان برنامه	۰	۴۰ مجتمع	۲۷	۶۷.۵	--	انجام نشده است.	اصولاً ساخت کامل یک مدرسه بزرگ‌مقیاس (حداقل ۳۶ کلاس به‌علاوه سایر فضاهای تربیتی و ورزشی لازم) در طول ۱ سال (شروع و پایان پروژه در سال اول اجرای برنامه باشد) در شرایط فعلی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس امکان‌پذیر نیست. فلذا گزارش ساخت

اظهاری نظر مرکز پژوهش‌ها		گزارش ناظر اجرایی [۲]					قانون [۱]		ردیف
توضیحات	وضعیت اقدام	دلایل عدم تحقق	عملکرد		هدف کمی پایان سال اول	عملکرد پایان سال پایه (۱۴۰۲)	هدف / مهلت قانون	متن	
			درصد پیشرفت	میزان پیشرفت					
تعداد ۲۷ مدرسه بزرگ مقیاس احتمالاً یا مربوط به سال‌های قبل از شروع برنامه هفتم پیشرفت بوده و یا اینکه صرفاً مراحل اولیه ساخت این مدارس در سال اول برنامه شروع شده است. به‌خصوص آنکه به گفته معاون سازمان نوسازی ^۱ دستورالعمل طراحی و ساخت مجتمع‌های آموزشی تازه در تیرماه سال ۱۴۰۴ ابلاغ شده است؛ لذا ادعای ساخت ۲۷ مجتمع در سال ۱۴۰۳ نادرست است.								حداقل دویست مجتمع آموزشی پرورشی بزرگ‌مقیاس (حیات طیبه) با اولویت زمین‌های خود و یا دستگاه‌های وابسته اقدام نماید. همچنین وزارت راه و شهرسازی مکلف است زمین‌های مورد نیاز برای طرح مذکور را در جانمایی شهری پیش‌بینی و واگذار نماید. تبصره- مجتمع آموزشی و پرورشی بزرگ‌مقیاس (حیات طیبه) به مجموعه‌ای از واحدهای آموزشی و پرورشی اطلاق می‌شود که دارای دوره‌های تحصیلی مختلف با حداقل ۳۶ کلاس و ۱۰۰۰ دانش‌آموز، به‌صورت تمام ساحتی مشتمل بر فضاهای آموزشی، پرورشی، آزمایشگاهی، کارگاهی و ورزشی است.	

1. <https://www.pana.ir/fa/tiny/news-۱۵۸۶۵۳۴>

۵. وضعیت آیین‌نامه‌های مورد نیاز فصل ۱۹ برنامه هفتم پیشرفت

بر اساس تکالیف برنامه هفتم پیشرفت دولت مکلف بوده است تا پایان برنامه برای تصویب ۱۶ آیین‌نامه، دستورالعمل و سند اقدام قانونی نماید. عناوین این موارد به همراه وضعیت آنان در جدول ذیل آمده است:

جدول ۹. بررسی وضعیت آیین‌نامه‌های مورد نیاز فصل ۱۹ قانون برنامه هفتم پیشرفت

ردیف	ماده	عنوان سند تکلیف شده	مرجع تعیین شده برای تصویب	مهلت قانونی	وضعیت پایان سال اول
۱	بند الف ماده ۸۸	سند جامع سرمایه انسانی آموزش و پرورش شامل جذب، گزینش، تربیت، استخدام، نگهداشت، ارتقا، بازنشستگی و خروج از خدمت	اقدام قانونی	سه‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.
۲	بند ب ماده ۸۸	آیین‌نامه استخدام معلمان از میان دانشجویان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد	هیئت وزیران	سه‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	ابلاغ شده است.
۳	بند پ ماده ۸۸	ایجاد نظام انضباطی خاص معلمان	اقدام قانونی	پایان سال اول برنامه ^۱	انجام نشده است.
۴	تبصره بند ث ماده ۸۸	اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان	اقدام قانونی	سه‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.
۵	بند الف ماده ۸۹	معیارها و ضوابط اداره کیفی کودکانها، مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی در زمینه‌های آموزشی، پرورشی، تجهیزاتی و اداری	وزارت آموزش و پرورش	پایان سال اول برنامه	انجام نشده است.
۶	بند ث ماده ۸۹	آیین‌نامه باز طراحی رشته‌های آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی و کار و دانش در دوره متوسطه دوم مبتنی بر آمایش و آینده‌پژوهی	هیئت وزیران	سه‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	ابلاغ شده است.
۷	بند ج ماده ۸۹	نظام جامع امور تربیتی	وزارت آموزش و پرورش	شش‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.
۸	بند ج ماده ۸۹	نظام مراقبت‌های اجتماعی دانش‌آموزان	وزارت آموزش و پرورش	شش‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.
۹	تبصره ۲ بند ج ماده ۸۹	آیین‌نامه ارائه خدمات فوق برنامه و بهره‌برداری از فضا و فروش تولیدات و محصولات هنرستان‌های دولتی، مدارس دولتی و مراکز دولتی آموزش و پرورش و نحوه وصول درآمدها و هزینه‌کرد وجوه دریافتی حاصل از آن	هیئت وزیران	پایان سال اول برنامه ^{۱۳}	انجام نشده است.
۱۰	بند چ ماده ۸۹	آیین‌نامه ایجاد شهر کودک و نوجوان (رشد-سرگرمی)، (سرگرمی-خلاقیت) و (سرگرمی-سرگرمی)	هیئت وزیران	سه‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.

۱. بر اساس بند ب ماده ۱۲۰ قانون برنامه هفتم پیشرفت دولت یا دستگاه‌های اجرایی در مواردی که موظف به تهیه و ابلاغ برنامه، دستورالعمل، بسته اجرایی، شیوه‌نامه و سایر موارد و یا ایجاد سامانه‌های رقومی شده‌اند ولی مدت خاصی برای آن پیش‌بینی نشده است، مکلف‌اند تا پایان سال ۱۴۰۲ نسبت به تهیه و تصویب آن، اقدام نمایند.

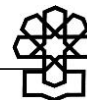
ردیف	ماده	عنوان سند تکلیف شده	مرجع تعیین شده برای تصویب	مهلت قانونی	وضعیت پایان سال اول
		مهارت) توسط بخش غیردولتی			
۱۱	بند الف ماده ۹۰	تدوین «برنامه درسی متناسب با جذب بازماندگان از تحصیل»	شورای عالی آموزش و پرورش	پایان سال اول برنامه	انجام نشده است.
۱۲	بند الف ماده ۹۱	تدوین سند بازنگری ساختار و تشکیلات اداری وزارت آموزش و پرورش	هیئت وزیران	پایان سال اول برنامه	انجام نشده است.
۱۳	بند ب ماده ۹۱	اساسنامه نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران	هیئت وزیران	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.
۱۴	بند الف ماده ۹۱	برنامه تقسیم کار ملی اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش	هیئت وزیران	سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.
۱۵	بند الف ماده ۹۱	نقشه راه اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش	هیئت وزیران	سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.
۱۶	بند الف ماده ۹۱	الگوی نظارت و نظام شاخص‌ها و استانداردهای ارزشیابی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش	هیئت وزیران	سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون	انجام نشده است.

آن‌طور که در جدول فوق آمده است، از ۱۶ مورد ذکر شده تنها ۲ مورد انجام شده و این به معنای آن است که فصل ۱۹ برنامه هفتم پیشرفت هنوز به مرحله استقرار نیز نرسیده است.

۶. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

بررسی عملکرد دولت در حوزه آموزش و پرورش بر اساس داده‌ها و آمارهای رسمی نشان می‌دهد که بسیاری از تکالیف برنامه هفتم پیشرفت محقق نشده است و با توجه به عدم تصویب آیین‌نامه‌ها/ دستورالعمل‌ها/ شیوه‌نامه‌ها و اسناد مورد نیاز اجرای برنامه می‌توان بیان داشت که برنامه هفتم در حوزه آموزش و پرورش هنوز به مرحله استقرار نیز نرسیده است. بخش احکام اجرا شده نیز مربوط به احکام تأسیسی یا تکالیفی می‌شوند که تنظیم‌گر یا تعیین‌کننده تکالیفی مشخص در حوزه بودجه یا امور مالیاتی هستند. البته بخشی از احکام عمل نشده همچنان دارای مهلت زمانی هستند و تا سال دوم برنامه یا به‌صورت عمومی تا پایان برنامه هفتم قابل پیگیری هستند و انجام نشدن آن‌ها صرفاً به معنای عدم تحقق اهداف کمی مورد انتظار در سال نخست برنامه است.

نکته مهم قابل توجه آن است که در تمامی تکالیف فصل ۱۹ شاهد اقدامات اجرایی یا برنامه‌ریزی‌هایی (هرچند جزئی) در دستگاه‌های متولی برای اجرایی‌سازی حکم هستیم؛ اما دلایل مختلفی از جمله کمبود امکانات و منابع، نبودن توان مدیریتی و کارشناسی لازم، تعلل در تصمیم‌گیری‌های لازم، آرمان‌گرایانه بودن اهداف، عدم تصویب اسناد لازم پشتیبان و عدم تعیین صحیح مهلت زمانی موجب شده است که با وجود تلاش‌های مسئولان، شاخص مربوطه به هدف‌گذاری

برنامه هفتم در سال نخست نرسد و حتی پیش‌بینی شود که عمل به آن حکم تا انتهای برنامه هفتم نیز ممکن نباشد. گزارش‌های سالیانه ۶ ماه و ۳ ماهه ذکر شده در متن قانون که بنا بوده به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه شود نیز عموماً ارائه نشده که این مسئله موجب نقص فرایند نظارت بر برنامه هفتم و بی‌بهره ماندن وزارت آموزش و پرورش از ظرفیت تقنینی و نظارتی نهاد قانونگذار در پیگیری اجرای برنامه خواهد شد. نکته مهم دیگری که در اجرایی نشدن بسیاری از احکام مؤثر بوده است، عدم تدوین و تصویب آیین‌نامه‌ها و سندهای پشتیبان لازم برای اجرای تکالیف است. این مهم حداقل‌ترین کار ممکن و مورد انتظار بوده است که متأسفانه از آن غفلت شده و نیازمند آن است که با پیگیری مجلس شورای اسلامی و هیئت وزیران، به جدیت و در کوتاه‌مدت در دستور کار وزارت آموزش و پرورش قرار گیرد.

منابع و مآخذ

- [۱] قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۳-۱۴۰۷) مصوب ۱۴۰۳/۳/۱، مجلس شورای اسلامی.
- [۲] گزارش ناظر اجرایی در خصوص عملکرد سال اول قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت (وزارت آموزش و پرورش)، سازمان برنامه و بودجه کشور، شهریورماه ۱۴۰۴. اجرایی

گزیده سیاستی

بررسی گزارش اجرای فصل ۱۹ برنامه هفتم پیشرفت نشان می‌دهد که با وجود اقدام دولت به اجرای احکام اما حدود ۷۸٪ از آن‌ها اجرایی نشده است که به دلایلی همچون کمبود منابع، عدم تدوین و تصویب اسناد پشتیبان، آرمان‌گرایی در تعیین اهداف و فرصت زمانی کم بازمی‌گردد.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir